

බුද්ධ බසමය

4 ගෞනිය

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රථම මූල්‍යය :- 2018
දෙවන මූල්‍යය :- 2019
තෙවන මූල්‍යය :- 2020

සියලු හිමිකම් ආච්චරණී

ISBN 978-955-25-0238-5

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්
නො. 110, පාගොඩ පාර, පිටකෝට්ටෙ,
සිසාරා ප්‍රින්ට්වායි පුදිවට ලිම්ටඩ්
මූල්‍යය කරවා ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.

Published by : Educational Publications Department
Printed by : Sisara Printway (Pvt) Ltd.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික හිය

ශ්‍රී ලංකා මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා
සුන්දර සිරිබරිනි, සුරදි අති සේෂඩමාන ලංකා
ධාන්‍ය ධනය තෙක මල් පලනුරු පිරි ජය භූමිය රම්‍ය
අපහට සැප සිරි සෙත සදනා ජ්වනයේ මාතා
පිළිගනු මැන අප හක්ති පූජා
නමෝ නමෝ මාතා
අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා
මල වේ අප විද්‍යා - මල ම ය අප සත්‍ය
මල වේ අප ගක්ති - අප හද තුළ හක්ති
මල අප ආලේක් - අපගේ අනුපාතේ
මල අප ජ්වන වේ - අප මුක්තිය මල වේ
නව ජ්වන දෙමින් නිතින අප පූඡු කරන් මාතා
යුන විරෝධ වචවමින රගෙන යනු මැන ජය භූමි කරා
එක මවකගේ දරු කැල බැවිනා
යමු යමු වී තොපමා
ශේෂ වඩා සැම හේද දුරය ද නමෝ නමෝ මාතා
අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ බොද්ධ උපදේශක මණ්ඩලය විසින් අනුමත
කරන ලද ගුරු වන්දනා ගාලාව සහ අධිෂ්ථාන පද්‍යය

ගුරු වන්දනා ගාලාව

ම්වාද සිප්ප දානේන
සික්බාපේති මමං ගරු
සගාරවේන විත්තේන
අහං වන්දාමි තං ගරු

ම්වා සිප්	දීමෙන
මා හික්මවන	පේමෙන
අදුරු හද	බැතියෙන
වදිම් ගරු සිත පෙරටු	කරමින

පාසල් උදෑසන රස්වීම අවසානයේ කෙරෙන අධිෂ්ථානය

තෙරුවන පුදා සිහිකර මාලිය	දෙදෙන
ගුරු සිත දිනා ඔප කර ගෙන	ගුණ නුවණ
කරමින සඩා විදුහල් මැණිගෙ	සිහින
සුරකිම් සදා මගේ රට ජාතිය	සිසුන

රචක: පූජ්‍ය ගන්තුනේ අස්සේර් හිමි

පෙරවදන

මහුගණයේ සුරකිත්තට නිති කැපවූතු කුසලතා පිරි මනුෂය වර්ගයාට මේ ලේකය වඩාත් සොයුරු බිමක් බවට පත් කළ හැකි ය. ඒ සඳහා රටක අධ්‍යාපනය තිරනුරුවම බලසම්පන්න කරගතයුතු වන්නේ අනාගත වැඩිලොව පිළිබඳව ද මනා අවධියෙන් සිටිමිනි. දිනෙන් දින විශ්ව ගම්මානය වෙත එක්වන සාරචත් නව දැනුම අපේ ඉගෙනුම ඉගෙන්වීම් ක්‍රියාවලිය සමග මුසුකර ගැනීම අනිවාර්යයෙන් සිදුවිය යුතු අතරම අපගේ යහුගණයේ ද ඒ හා එකාත්මික කරගන්නට අමතක නොකළ යුතු ය. මෙම සාධනීය ගුණාංග රැකගතිම්න් වඩාත් යහපත් සිසු පරපුරක් තිරමාණය කිරීමේ උත්කාෂ්ට මෙහෙවරට අවැසි ගුණාත්මක ඉගෙනුම ආධාරක සම්පාදනය කිරීම අප දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රමුඛ පරමාර්ථය බව අවධාරණය කරමි.

නේක විසිනුරු සිත්තම් හා අකුරුවලින් සපුරී මේ පෙළපොත් අනාගත ලොවට මග එම් දැල්වන පුදීපස්තමිහ බඳු ය. ඔබ පාසල් බිමෙන් සමුගත් දිනක වුව, තුරින් සිහි කළ හැකි මිහිරි මතක, මේ පාඩම් පොත් පිටු අතර යදි තිබෙනු නිසැක ය. ගුරු තරුවල නොමද ආලේකය ලබා ගනිමින් ඔබ මේ දැනුම හා වින්දනය කැරිකළ අනති ත්‍යාගයෙන් තිසි පල තෙලා ගත යුත්තේ තව තවත් දැනුම අවකාශ වෙත යුහුසුව පියමනිමිනි. රෝග පෙළපොත් වෙනුවෙන් වැය කළ අපමාණ වූ ධනස්කන්දයට අම්ල අයයක් ලබා දිය හැකිකේ පාසල් සිසු දරු දැරියන් වූ ඔබට පමණි. දිවිය වෙත හඳු එන අනෙක බාධක දිරියෙන් ජයගෙන, හෙට ලොව සුපුෂ්ථිත කරවන්නට දැයේ දරදැරියන්ට හැකිවේවායි ප්‍රමාණ ස්නේහයෙන් ආයිරවාද කරන්නෙමි.

පෙළපොත් සම්පාදන ක්‍රියාවලිය වෙනුවෙන් මනා කැපවීමකින් සම්පත්දායකත්වය සැපයු ලේඛක, සංස්කාරක හා ඇගෙයුම් මණ්ඩල සාමාජික පිරිවරටත් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ සැමටත් මාගේ හදුපිරි ස්තූතිය පිරිනම්මි.

පි. එන්. අයිලප්පේරුම

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ඉසුරුපාය

බත්තරමුල්ල

2020.06.26

නියාමනය හා අධික්ෂණය :

පී. එන්. අයිලප්පේරුම

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

මෙහෙයුම් :

බලිලිව. ඩී. නිරමලා පියසිලි

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන් (සංවර්ධන)

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධිකරණය :

චී. එම්. ජයන්ති පුෂ්පකුමාර

නියෝජන කොමිෂන් (පාලන)

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

උපදේශක මණ්ඩලය :

1. අතිපූජා ගන්තුනේ අස්සන් මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේ විශ්‍රාමික කරීකාවාරය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

2. ආචාර්ය පූජා මායුල්ගොඩ සුමනරතන ස්වාමීන් වහන්සේ නියෝජන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම

3. එස්. ඩී. එම්. නිමල් ධරුමසිර

අධ්‍යක්ෂ, ආගමික හා සාරධර්ම අංශය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

සිංහල හාජා සංඡ්කරණය :

අයි. රංජිත්

අධ්‍යක්ෂ (හිටපු)

ග්‍රන්ථ සංවර්ධන මණ්ඩලය

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

සංස්කාරක මණ්ඩලය :

1. පුරුෂ කොටනෙලවේ පුද්දුකූහනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ
සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ගාබාව
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
2. පුරුෂ උඩුගම සුදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ
දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානී, ආගම හා සාරධීම අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම
3. ඒ. ඩී. බාලපවලැදිගේ
සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන ගාබාව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

ලේඛක මණ්ඩලය :

1. පුරුෂ දමන සුගතඩම්ම ස්වාමීන් වහන්සේ
ක්‍රීඩාවාරය, නාපිටිගම් ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාලිය
2. ආර්. එච්. දිපිකා පෙරේරා
ගුරු සේවය, බප / ජය ධර්මාගෝක කනිෂ්ච විද්‍යාලය
3. වන්දිකා අධ්‍යික්‍රිය
විශ්‍රාමික උපගුරු, කො/ දේවී බාලිකා විද්‍යාලය

චිත්‍ර සහ පිටකවර නිර්මාණය :

චත්‍රි. ඒ. එස්. ජයගාන්ත පෙරේරා

පරිගණක ගත කිරීම සහ පිටු නිර්මාණය :

පි. ඒ. ගයිනි ඉමල්ජා විශේෂවර්ධන
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රචාරන

පිටු
අංකය

1	සිදුහන් කුමරු පෙර නිමිති දැකීම	1
2	කුමරු ගිහිගෙය හැර යයි	6
3	පැවැදු වූ බෝසතානේෂ් සත්‍යය සොයා යති	9
4	බෝසතානේෂ් බුදු බවට පත් වෙති	11
5	බුද්‍යම්ලගේ පිහිට ලැබූ ප්‍රතිගත්ත තිස්ස තෙරුද	14
6	බුදු හාමුදරුවේ කිසාගේතමියට පිහිට වෙති	17
7	බෝසත් දරුවේ	20
8	යහ ගුණ දම් පුරුදු වෙමු	23
9	තිරේශීමන් හෙට ද්‍රව්‍යක්	27
10	මහා ප්‍රජාපති ගේතම් තෙරණිය	30
11	අග්‍රාවකයන් වහන්සේලා	33
12	අපුරු මිතුදම	37
13	වකිනිටි උපස්ථානය	43
14	බොදු බැති හි	46

15	අපි පරිසරය සුත්දර කරමු	47
16	අපේ පාසලේ පිරින් පින්කම	53
17	දන් දෙමු - පින් පුරමු	57
18	මෙන් හැඟමෙන් සින් පුරවමු	60
19	ශ්‍රමය දීම දානයක්	62
20	සිල් සුවද පතුරමු	65
21	නායකයා	68
22	දුන්නා දේ කියා දී උදවු කරමු	73
23	සුහාමිතය යහපත්ය	78
24	සම්බිජ උතුම් වේ	80
25	අපේ ගෙදර ආගන්තක සත්කාරය	84
26	වැරදි නොකිරීම යහපත් වේ	86
27	නුවණු අටි යහපත් අය	89
28	සැප ලැබෙන්න පින් කරන්න	91
29	දහම් අසමු දරමු පිළිපදුමු	93
30	නාගේෂය	95
31	ශ්‍රී පාද ස්ථානය	97
32	කතරුගම කිරී වෙනෙර	99

1

සිදුහත් කුමරු පෙර නිමිති දැකීම

මග දෙපස ඇති තුරුලතා මල්වලින් බර වී ඇත. කුරුලු නාද දසතින් නැගෙයි. සිදුහත් කුමරු මග දෙපස සිර නරඹිතින් ජන්න ඇමැති සමග උයන කරා යන අතර සැරමිටියක් ගෙන ගමන් කරන මිනිසකු දකියි.

සිදුහත් කුමරු :	ඡන්න අර කවුද?
ඡන්න :	ඒ මහල්ලේක්, ස්වාමීනි.
සිදුහත් කුමරු :	මහල්ලේක්? ඒ කවුද?
ඡන්න :	වයසට ගිය මහලු බවට පත් වූ කෙනෙක් ස්වාමීනි. මෙලොට උපන් හැම දෙනා ම මේ වගේ මහලු වියට පත් වෙනවා. එසේ නොවන කිසිවෙක් නැහැ.
සිදුහත් කුමරු :	මේ මමත්, ඔබත්, යසේදිරා දේවියත් එසේ මහලු වෙනවා ද?
ඡන්න :	එහෙමයි ස්වාමීනි, මේ කඩ පාට කෙසේ කළඹ සූදු පාට වෙනවා. ලස්සනට තිබෙන ගරීරය අවලස්සන වෙනවා. හම රැලි වැටෙනවා; අත පයත් දුර්වල වෙනවා.

- සිදුහත් කුමරු : ජන්න, එසේ නම් උයන් කෙලියට ගොස් විනෝද වීමේ තේරුමක් නෑ නේද?
- ඡන්න : එසේ නොසිතන්න ස්වාමීනි, ඔබ තාම තරුණයි.
- සිදුහත් කුමරු : නැහැ ඡන්න, මට අද උයනට යන්න හිතක් නැහැ. අපි නැවත මාලිගයට යුම්.
-

සිදුහත් කුමරු නැවත දිනක
 ඡන්න සමග උයන් කෙලියට යන
 අතරමග දී, රෝගයකින් පීඩිතව
 වේදනාවෙන් හඩන කෙනකු
 දුටුවේ ය.

- සිදුහත් කුමරු : ඡන්න, අර මිනිසා හඩන්නේ ඇයි?
- ඡන්න : ඒ මිනිසා ලෙඩ වෙලා ස්වාමීනි.
- සිදුහත් කුමරු : අපිත් ඒ වගේ ලෙඩ වෙනවා ද?
- ඡන්න : එසේ ය, ස්වාමීනි.
- සිදුහත් කුමරු : ලෙඩ වෙන්නේ කවදා ද?
- ඡන්න : අපි ඕනෑම ම මොහොතක ලෙඩ වෙන්න පූඩ්වන්.
- සිදුහත් කුමරු : මේ දැන් වුණත් මමත් ලෙඩ වෙන්න පූඩ්වන් ද ඡන්න?

- ඡන්න : එසේ ය ස්වාමීනි. මේ දැන් වුණත් ඔබ වහන්සේත්, මමත් ලෙඩි වෙන්න පුළුවන්.
- සිදුහත් කුමරු : එහෙනම්, මේ යන ගමනින් පලක් තැ. අපි ආපසු මාලිගයට යමු.
- ඡන්න : එසේ නොසිතන්න ස්වාමීනි,
මාලිගාවේ රාජකීය වෙදැදුරන් සිටිනවා.
- සිදුහත් කුමරු : ඒ අයට පුළුවන් ද ලෙඩි වීම තැති කරන්න?
- ඡන්න : තැත ස්වාමීනි, ඒ අයට පුළුවන් වෙන්නේ ලෙඩි හැඳුණු අයට බෙහෙත් කරන්න විතරයි.
- සිදුහත් කුමරු : අපි ආපසු රජ මාලිගයට යමු ඡන්න.

තවත් දිනක උයන් කෙළියට යන විට කුමරු දුටුවේ මිනිසුන් කිහිප දෙනකු සුදු රෙදි කඩකින් මතා යමක් ඔසවාගෙන යන ආකාරයකි.

- සිදුහත් කුමරු : ඡන්න, අර පිරිසක් ඔසවාගෙන යන්නේ කුමක් ද?
- ඡන්න : ස්වාමීනි, ඒ මළ මිනියක්. මැරැණු කෙනකුගේ සිරුරක්.

- සිදුහත් කුමරු : ගමන් කරන පිරිස අඩන්නේ ඇයි?
ල් යන්නේ කොහො ද?
- ඡන්න : ඒ අඩන්නේ මිය ගිය පුද්ගලයාගේ යාතින්.
මිය ගිය කෙනාට තැවත පණ දෙන්න
බැහැ. ඒ නිසා මිනිය කැලේට දාන්න
රැගෙන යනවා.
- සිදුහත් කුමරු : ජන්න, අපිත් ඒ වගේ මිය යනවා ද?
- ඡන්න : එහෙමයි ස්වාමීනි, අපි හැමෝ ම මිය
යනවා.
- සිදුහත් කුමරු : සියලු දෙනා ම මෙසේ මිය යනවා නම්
මරණය තැකි කරන්න පුළුවන් මාර්ගයක්
සෙවීම නේද වැදගත්?
ඡන්න, අපි අදත් උයන් කෙළියට
තොගාසින් ආපසු යමු.

සිවුවෙනි දින පෙර සේ ම
උයන් කෙළියට යන සිදුහත් කුමරු
ගාන්ත ගමනින් වැඩිම කරන,
සන්සුන් ඉඹුරන් ඇති කෙනකු
දුටුවේ ය.

- සිදුහත් කුමරු : අර කවුද ඡන්න?
- ඡන්න : කුමරුනි, ඒ පැවිදි උතුමෙක්;

මහලු වීම, ලෙඩ වීම, මරණය වැනි දුක් පිඩාවලින් මිදෙන්න උත්සාහ කරන උත්තමයෙක්.

සිදුහත් කුමරු : මොන තරම සන්සුන් ගමනක් ද? මාත් ඒ වගේ කෙනෙක් වුණෙන් මටත් පුළුවන් නේ ද මහලු වීමෙන්, ලෙඩ වීමෙන්, මරණයෙන්, ගැලවෙන්න?

ඡන්න : ජ්‍යෙකට බොහෝ ම මහන්සි වෙන්න ඕන ස්වාමීනි.

ඒදින සිද්ධාර්ථ කුමරු සිත සතුටින් උයනට ගියේ ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. සතර පෙර නිමිති පිළිවෙළින් ලියන්න.
2. උයන් කෙළියට ගිය සතරවන දා සිදුහත් කුමරු වඩාත් සතුටු වූයේ ඇයි දැයි ලියන්න.

2 කුමරු ගිහිගෙය හැර යයි

මහල්ලකු, ලෙඩිකු සහ මළමිනියක් යන පෙර නීමිති දැකීමෙන් සංවේගයට පත්ව සිටි සිදුහත් කුමරු පැවිදි උතුමකු දැකීමෙන් සතුටට පත් විය; තමන් ද පැවිදි විය යුතු යැයි කල්පනා කළේ ය. කුමරා උයන් සිරි නරඹුමින් සිටිය දී රජ මැදුරෙන් පණිවිචයක් රගෙන දූතයෙක් පැමිණියේ ය. එම පණිවිචයෙන් කියැවුණේ යසෝදරා දේවියට ප්‍රත් කුමරකු ලැබුණු බව ය.

මේ පුවත ඇසීමත් සමග “රාභුලයෙක් උපන්නා, බැදීමක් ඇති වුණා” යනුවෙන් කුමරුගේ මුවින් පිට විය.

රාජ සේවකයා එම පුවත සුද්ධේය්දන රජතුමාට දැන්වුවේ ය. ඒ අනුව රාභුල යන නම පුංචි ප්‍රත් කුමාරයාට තබන ලදී.

උයනේ සිටි සිදුහත් කුමරු රජ මාලිගාව බලා පිටත් විය. පැවිදිවීමේ ආගාව නිසා කුමරුගේ මුහුණ ඉතා පියකරුව පෙනුණි. මග දෙපස සිටි ජනයා සිදුහත් කුමරුගේ ප්‍රසන්න මුහුණ දැක සතුව වූහ.

කුමරු දැක සතුව වූ කිසාගේතමිය මෙසේ ප්‍රකාශ කළා ය.

“නිබුතා තුන සා මාතා
නිබුතේ තුන සේ පිතා
නිබුතා තුන සා නාරි
යස්සාය රදිසේ පති”

මෙවන් පුතකු ලද මවක්
මෙවන් පුතකු ලද පියෙක්
මෙවන් සැමියකු ලද බිරිදික්
නිවුණා ම ය.

නිවේම යන වචනය ඇසීම නිසා ම කුමරුට පැවිදි වීමට තිබුණු ආංකාව තවත් වැඩි විය. කිසාගේතමියගේ වචනවලින් සතුවට පත් හෙතෙම තමන්ගේ ගෙල පැලදී අගනා මූතුහර ඇයට තැගි කළේ ය.

රජ මාලිගාවට පැමිණි සිදුහත් කුමරු එදා රාත්‍රියේ රාජකීය තැටුම් ගාලාවේ නාටිකාංගනාවන්ගේ තැටුම්, ගැයුම්, වැයුම් වෙන දා මෙන් තැරුණුවේ තැත. ඔහුට නින්ද ගියේ ය. කුමරු අවදි වන තුරු බලා සිටි නාටිකාංගනාවේ ද ඒ ඒ තැන්වල ම නිදන්නට වන්හ. මැදියම රාත්‍රියේ දී සිදුහත් කුමරු අවදි විය; සුළු මොහොතුකට පෙර සුරුපිට සිටි නාටිකාංගනාවන් විරැඹී ඉරියවුවලින් තැන තැන වැටී නිදන අයුරු දුටුවේ ය. ඒ මොහොතේ ම ගිහි ගෙය අතහැර යැමට තීරණය කළ කුමරු, ජන්න අමතා කන්ථක අසු සූදානම් කරන ලෙස නියම කළේ ය.

සිදුහත් කුමරු යහන් ගැබට ගොස් යසේදරා දේවියගේ තුරුලෙහි නිදන රාභුල කුමරු දෙස බැලුවේ ය; තම පුතු වඩා ගැනීමට සිත් වුවත් දේවිය හා පුතු අවදි වුවහොත් ගමනට බාධාවක් වේ යැයි සිතුවේ ය. රජ සැප අතහැර දැමු සිදුහත් කුමරු කන්ථක අසුපිට තැග ජන්න ඇමැති සමගින් මාලිගාවන් පිටත වුණේ ය. එය කුමරුගේ ගිහිගෙය හැර යැමයි. මෙය මහාභිනිජ්ඩමණය ලෙස හැදින්වයි. කුමරු එසේ කළේ සියලු සත්ත්වයන් සහර දුකින් මුදවා ගැනීමේ අධිජ්‍යානයෙන් යුක්තවයි.

ක්‍රියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. යෙසේදරා දේවියට පූත් කුමරකු ලැබුණු බව ඇසු පසු සිදුහන් කුමරුගේ මුවින් පිට වූ ප්‍රකාශය කුමක් ද?
2. සිදුහන් කුමරු දුටු කිසාගේතම් කිවේ මොනවා ද?
3. මහාහිනිජ්‍යකුමණය යනු කුමක් ද?

ප්‍රහැනුවට

පාඩමේ සඳහන් ගාරාව බලා කියවීමට ප්‍රහැනු වන්න.

3

පැවිදි වූ බෝසනාතොර් සත්‍යය සොයා යති

ඒදා ඇසල පුන් පෝය දිනයකි.
සිදුහත් කුමරු ජන්න ඇමැති සමග
කන්ථක අසු පිට නැග අනෝමා
ගං තෙර දක්වා ගමන් කළේ ය. අසු
පිටින් බැස ගත් සිදුහත් කුමරු කඩුව
අතට ගෙන තම කෙසේ වැටිය කපා
දැමුවේ ය.

“ජන්න මේ අශ්වයාත් රාජ
ආහරණත් පිය රුපුට භාර දෙන්න. මා
පැවිදි වූ බව දන්වන්න,” යනුවෙන්
කුමරු ජන්නට ප්‍රකාශ කළේ ය.

ඉන්පසු සිදුහත් කුමරු සටිකාර නම් බුහ්මයා විසින් පිළිගන්වන
ලද සිවුරු පිරිකර භාර ගෙන පැවිදි වෙස් ගත්තේ ය. ඒ මොහොතේ
තම ස්වාමියා අතහැර යන්නට අකැමැති වූ කන්ථක අසුට ගෝකය
දරා ගැනීමට බැරි විය. අසු ලය පැලී මරණයට පත් විය.

පැවිදි වූ සිදුහත් බෝසත් තව්‍යාණෝ අනෝමා ගග අසල
අනුපිය නම් අඩු වනයෙහි සතියක් කළේ ගත කළහ. මේ කාලයේ
ලන්වහන්සේ ආහාර පිණිස පිඩු සිගා වැඩියහ. සත්‍යය සොයා
යන සිදුහත් තව්‍යාණන්ට භග්ගව තව්‍යා භමු විය. ඔහුගේ ධර්මය
ඉක්මනින් ඉගෙන ගත් සිදුහත් තාපසතුමා විශාලා මහනුවර
ආලාරකාලාම තව්‍යා වෙත පැමිණියේ ය; එහි දී ආලාරකාලාම
තව්‍යා දැන සිටි ධර්මය ද ඉක්මනින් ම ඉගෙන ගත්තේ ය.

ඉන්පසු උද්දකරාමපුත්ත තව්‍යා වෙත පැමිණි සිදුහත්
තාපසතුමා, ඔහු දැන සිටි ධර්මය ද ඉක්මනින් ම ඉගෙන ගත්තේ ය.

මුවුන්ගේ ධර්මයන් කුළ තමා සොයන සත්‍ය ධර්මය නොමැති බව සිදුහත් තවුසාණන්ට වටහා ගත හැකි විය.

පසුව සිදුහත් තාපසතුමා උරුවෙල් ජනපදයේ සේනානි නම නියමි ගමට පැමිණියේ ය. එහි නේරංජරා නම් ගෙ අසල වන ලැහැබක් විය. එතුමා එහි නැවති සත්‍යය සෙවීම සඳහා එකල පිළිගත් තවුස්දම් පුරන්නට පටන් ගත්තේ ය.

ඩ්‍රියාකාරකම

❖ වරහන් කුළ දී ඇති වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

1. සිදුහත් කුමරු ගිහි ගෙය හැර ගියේ ..... පෝය දිනක ය.
2. සිදුහත් කුමරුට තාපස වෙස් ගැනීමට සිවුරු පිරිකර පූජා කළේ ..... බුහ්මයා ය.
3. සිදුහත් තාපසතුමා ..... වනයෙහි සතියක් කළේ ගෙවී ය.
4. සිදුහත් තාපසතුමා සත්‍යය සොයා ..... සහ ..... තවුසන් වෙත ගියේ ය.
5. සිදුහත් තාපසතුමා සත්‍යය සොයා ..... පුරන්නට විය.

(තවුස්දම් / සරිකාර / උද්දකරාමප්‍රත්ත / අනුපිය අඟ / ඇසල / ආලාරකාලාම)

4 බෝසතාණු බුදු බවට පත් ලෙති

සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ ගරීරයට දුක් දෙමින් තවුස්දම් පුරන කාලයේ උපස්ථාන කිරීමට කොණ්ඩක්ස්, වප්ප, හද්දිය, මහානාම සහ අස්සජ් නමින් තාපසවරු පස් දෙනෙක් සිටියහ. ඔවුනු පස්වග මහණුන් ලෙස ද හැඳින්වෙති.

බෝසත් සිදුහත් කුමරු දුකින් මිදිමේ මග සොයන බව හඳුනාගත් තාපසවරු සතුවින් උදුව කළහ. පිඩු සිගා ආහාර ලබා ගත් සිදුහත් තවුසාණේ කුමයෙන් එය අඩු කළහ. වනයේ තිබූ අල, ගෙඩි, කොළ, පොතු ආහාර ලෙස ගත්හ. කුමයෙන් ආහාර ගැනීම අඩු කළ පසු උන්වහන්සේගේ ගරීරය කෙටුව විය; ශක්තිය හින විය; ඇග දුර්වල වී දුර්වරණ විය; තිතර සිහි මූර්ණ විය.

සිදුහත් තාපසතුමා සිහි මූර්ණ වී සිටිනු දුටු ඇතැම් දෙවිවරු එතුමා මියගිය බව ප්‍රකාශ කළහ. ඇතැමුන් ප්‍රකාශ කළේ එතුමා තව ම මියගොස් නැතත් පසුව මියයනු ඇති බවයි. ඇතැමෙක් එතුමා රහත් වී ඇතැයි පැවසුහ.

සිරුරට දුක් දීමෙන් තමා සොයන වීමුක්තිය ලැබිය නොහැකි බව බෝසතාණන් වහන්සේට අවබෝධ විය. ඉන්පසු ගරීරය පවත්වා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් තරමින් ආහාර ගැනීමට උන්වහන්සේ පෙළඳුණෙහ; දුෂ්කර තපස් කුම අතහැර නැවත පිඩු සිගා වැඩියහ.

තම ගරීරයට දැඩි සේ දුක් දීමෙන්වත් දැඩි සේ සැප දීමෙන්වත් තමන් සොයන වීමුක්තිය ලැබිය නොහැකි බව උන්වහන්සේ තේරුම් ගත්හ. ඉන්පසු උන්වහන්සේ අනුගමනය කළ ප්‍රතිපදාව මැදුම් පිළිවෙත නම් විය. එම අවස්ථාවේ පස්වග තාපසවරු, “මොහු දැන් දුෂ්කර ක්‍රියාව අතහැර නිසා බුදු වන්නේ නැතැ,” සි ප්‍රකාශ කර බෝසතාණන් වහන්සේ අතහැර ගියහ.

ඉත්පසුව බෝසතාණන් වහන්සේ සේනානි නම් නියම ගමෙහි විශාල නුගරුකක් මුල වැඩසිටිමින් භාවනා කළහ. එදා වෙසක් පුන් පොහො දිනකි. සූජාතා නම් සිටුදුවක් එම නුගරුකේ සිටින දෙවියන්ට වූ භාරයක් නිදහස් කිරීමට රන් තලියක තැබූ කිරිබතක් රැගෙන පැමිණියා ය; එය බෝසතාණන් වහන්සේට පූජා කළා ය. බෝසතාණන් වහන්සේ නේරංජරා නදියෙන් දිය නා එම කිරිබත් පිඩු කොට වැළදුහ.

“මම බුදු වන්නේ නම් මේ රන් තලිය උඩුගම් බලා යේවා” සි අධිෂ්ථාන කොට උන්වහන්සේ රන් තලිය දියට දැමුහ. එය කුමයෙන් ගෙ මැදට ගොස් උඩුගම් බලා පා විය. එය දුටු බෝසතාණන් වහන්සේ තමන් ඒකාන්තයෙන් ම බුද්ධත්වයට පත් වන බව දැන ගත්හ.

එදින සවස් කළ ඇසුතු බෝ මුල කරා ගමන් ගන්නා උන්වහන්සේට සෞත්‍රීය නම් බමුණා මුණ ගැසිණි. ඔහු උන්වහන්සේට කුසතනු මිටි අටක් පූජා කළේ ය. බෝසතාණන් වහන්සේ එම කුසතනු මිටි ඇසුතු බෝමුල අතුරා ඒ මත වැඩ සිටියේ “බුද්ධත්වය ලබා මිස නොනැගිටිම්” සි යන අධිෂ්ථානයෙනි. උන්වහන්සේ රය පහන් වන තුරු භාවනාවේ නිරත වූහ.

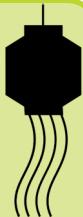
එදින පුරණ වන්දයා සොමුව රස් දහරා විහිදන්නට විය. පිපුණු මල්වලින් බර වූ තුරුලතා පරිසරයේ සුන්දරත්වය වැඩි කළේ ය. අතුරන ලද අහස් වියනක් සේ සදෙවි ලෝ වැසි දෙවියේ ද බ්‍රහ්මයේ ද සාධු නාද දෙමින් දරුණනය වන්නට වූහ. මද සුළග හමා යමින් දසත ම මල් සුවදින් සුවද්‍රවත් කරන්නට විය.

ආනාපානසති භාවනාව වඩුමින් සිත සමාධිගත කළ බෝසතාණන් වහන්සේ පෙර ආත්මය දැන ගැනීමේ නුවණ, සත්ත්වයන්ගේ උප්පත්තිය භා මරණය දැන ගැනීමේ නුවණ සහ සියලු කෙලෙස් නැසීමේ නුවණ උපදිවා ගත්හ. මේවා ත්‍රිවිද්‍යා නමින් හැදින්වේ. අප්‍රේයම් කාලයේ දී බෝසතාණන් වහන්සේ වතුරාරය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කොට ගෙන උතුම් වූ සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වූහ.

ක්‍රියාකාරකම

● පිළිතුරු ලියන්න.

1. පස්වග මහණුන්ගේ නම් ලියන්න.
2. බෝසතාණන් වහන්සේට කිරිබත් පුජා කළේ කවුද?
3. සොත්‍රීය බමුණා බෝසතාණන් වහන්සේට පුජා කළේ මොනවා ද?
4. බෝසතාණන් වහන්සේ ආසෙන බෝ මුල දී කළ අධිෂ්ථානය කුමක් ද?

5

බදුසම්බුදුගේ පිහිට ලදූ ප්‍රතිගත්ත තිස්ස තෙරඳ

1.	අැසුමෙන් බුදු බණ සැවැත් නුවර විසුව තිස්ස තැමැති කුල පැවිදී බිමට වුණා	වරක් ඒක් පුතෙක් ඒක්
2.	මෙහෙම කලක් ගත අැගේ බිඛිලි මත සැරව පිරි කුණු දුගද දසත	වුණා වුණා වුණා පැතිරුණා

	3. අැග මස් දිය වී ලේ සැරව ද කුටියෙ දුගඳ සසරේ දුක හෙළි	ගලා පිටවෙලා වැඩිවෙලා කලා
4.	පූතිගත්ත තිස්ස අලුත් නමක් පට ගද ඉවසනු නොහැකි කිසිදු කෙනෙක් නොසලකයි	යැයි බැඳෙයි යැයි බැඳෙයි
5.	සිත ගත දෙක තිස්ස තෙරැන් කැත කුණු මැදි අයුරු නොදිටි අය	පැරැණ අසරණ වැනිරැණ වෙන
6.	සමමා සමඛුදු තිස්ස තෙරැන් වෙත කය නාවා බණ පැවා කරැණා	පියා ගියා කියා දියා
7.	බුදු සම්ඳුගේ කය සුවපත් විය දෙසු සදහම් දම් සිත සුවපත් විය	උවටැනින් සැණින් පැනින් සැණින්
8.	බුදු කරැණා යොමු සසරේ දුක තැකි සියලු කෙලෙස් දුරු තිවන් සුවෙන්	වුණා වුණා වුණා සැනසුණා

ඩියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. තිස්ස තෙරැන් වහන්සේ පූතිගත්ත තිස්ස නමින් හැදින්වුණේ ඇයි?
2. තිස්ස තෙරැන් වහන්සේ සුවපත් කිරීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ කළ උපස්ථාන දෙකක් ලියන්න.

ප්‍රහානුවට

සෙත් සිරි දෙන මහ ගුණ
සත් හට වන බව දුකට
තිත් ගණදුරු දුරලන
සිත් සතොසින් නමදිම

මුහුදාණන්
වේදාණන්
දිනිදාණන්
මුතිදාණන්
(ලෝච්ච සගරාව)

6

ඩු භාමුදුරවේ' කිසාගේතමියට පිහිට වෙති

සැවැත් තුවර එක් දුහී ගෙයක කිසාගේතම් නම් දියණීයක් සිටියා ය. තරුණ වියට පත් වූ ඇය විවාහ වූවා ය. කාලය ගත වෙද්දී ඇයට ප්‍රතකු ලැබුණි.

ඉතා සතුරින් වැශේමින්
සිටි පුතා හදිසියේ ම අසනීප
වී මරණයට පත් විය. පුතු
මළ බව විශ්වාස නොකළ
ගේතමිය මළකද තුරුපු
කරගෙන බෙහෙත් සොයමින්
ගෙයක් ගෙයක් පාසා
ඇවිදින්නට වූවා ය.

එ දුටු මිනිස්සු, “ගේතමිය තුළේ පුතා මලේ ය. මරණයට
බෙහෙත් නැත,” යනුවෙන් ප්‍රකාශ කළහ. එහෙත් ඇය ඒවා
පිළිගත්තේ නැත. ඇය බෙහෙත් සොයමින් ම මළකද ද ඔසවාගෙන
ඇවිදින්නට වූවා ය. මෙය දුටු එක්තරා ගුණවත් මිනිසේක් මෙසේ
කිවේ ය.

“මැණියනි, ඔබගේ පුතාට බෙහෙත් කර ගත හැකි උතුම
වෙදැයුරෝක් ජේතවනාරාමයේ සිටිනවා. ගිහින් එතුමා හමු වන්න.”

මහුගේ බස් ඇසු කිසාගේතමිය ජේතවනාරාමයට ගියා ය.
එම අවස්ථාවේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්ෂුන් වහන්සේලාට
ධරමය දේශනා කරමින් සිටියහ.

“ස්වාමීනි, මාගේ පුතරුවන්ට බෙහෙත් දුන මැනවැ,” සි ඇය
ඉල්ලා සිටියා ය.

එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ, ඇය සිහිමල ගතියෙන් සිටින බව දැනගත්හ. ඇයගේ දරුවා මිය ගොස් ඇති බවත්, ඒ බව ඇයට ප්‍රකාශ කිරීම තුසුපුසු බවත් උන්වහන්සේ වටහා ගත්හ.

“නැගණියනි, දරුවා සතිප කර ගැනීමට අඛ විකක් අවශ්‍ය වෙනවා. එය රගෙන ඒමට පුළුවන් ද?” බුදුරජාණන් වහන්සේ කාරුණිකව ඇයගෙන් ඇසුහ.

“පුළුවනි ස්වාමීනි.”

“ඒසේ නම් කිසිවකු නොමළ ගෙයකින් අඛ විකක් රගෙන එන්න.”

ඇය මිය ගිය දරුවාත් කරපින්තාගෙන ගෙයක් ගෙයක් පාසා යමින් අඛ ඉල්ලුවා ය. ඒ සමග ම ඇය මේ නිවසෙහි කිසිවකු මිය ගොස් තිබේ දැයි වීමසුවා ය. ඇයට බොහෝ පිළිතුරු ලැබුණි.

“අපේ මූත්තණුවන් මිය ගියා.”

“අපේ දරුවා නැති වුණා.”

“අපේ ගෙදරත් මරණයක් සිදු වුණා.”

උදේ සිට සවස් වන තුරු ඇවිද වෙහෙසට පත් වූ කිසාගේතමියට කිසිවකු නොමළ ගෙයකින් අඛ සොයාගත නොහැකි විය.

“සැම ගෙදරක ම මරණයක් සිදු වෙලා. මගේ පුතා සුවපත් කරන්න කිසිවකු නොමළ ගෙයකින් අඛ සෙවීම කළ නොහැකි දෙයක්. උපදින සැම කෙනකු ම මැරෙනවා. මරණය කාටත් පොදු දෙයක්. මගේ පුතාට වගේ ම මටත් මරණය අයිතියි. මගේ පුතා මරණයට පත් වෙලා.”

කිසාගේතමියට සත්‍යය වැටහුණි. ඇය තම මළ දරුවා අමු සොහානෙහි දමා බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණියා ය.

“ලපදින සැමදෙනා ම මිය යන බව මට වැටහුණා, ස්වාමීනි. මෙම දුකින් අත්මදීමට මා හට මාර්ගය කියා දෙන්න,” යි ඇය බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සිරපා වැද ඉල්ලා සිටියා ය.

ଆගාව නිසා දුක ඇති වන බවත්, ආගාවන් තැති කිරීමෙන් නිවන් ලැබිය හැකි බවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇයට පහදා දුන් සේක.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ
මහා කරුණාව සහ තැනට
සුදුසු නුවණ මෙහෙයවීම නිසා
කිසාගේතමියගේ සිත සුවපත්
විය. ඇය බුදු සසුනෙහි පැවිදි
වුවා ය; තිරතුරුව ම හාවනා
කළා ය. රහන් මෙහෙනීන්
වහන්සේ නමක වීමට එතුමිය
වාසනාවන්ත වුවා ය.

ක්‍රියාකාරකම

නිවැයදී පිළිතුර ලියන්න.

1. කිසාගේතමිය සිටියේ කොහේ ද?
2. ඇයට අඛ සොයාගෙන ඒමට බැරි වුණේ ඇයි?
3. මෙම කතාවෙන් කියැවෙන, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණාංගයක් නම් කරන්න.

“අත්තමීමේ, පන්සල් යන්න ද?”

“මට දුවේ, අද පෝය දච්චනේ.”

“අපි මල් කඩන්න ද අත්තමීමේ?”

“හා හා අයියා එක්ක අන් සේදාගෙන මල් නෙළන්න.”

මම අයියා සමග මල් නෙළන්නට ගියෙමි.

පොල්තෙල්, හඳුන්කුරු හා පහන්තිර සූදානම් කර තැබු අත්තමීමා පන්සල් යාමට සූදානම් වූවා ය. බුද්ධ වන්දනාවට අවශ්‍ය ගිලන්පස සූදානම් කළේ අමීමා ය. අයියා හා මම ද මුහුණ කට සේදා පිරිසිදු සුදු ඇදුම්න් සැරසුමෙමු. අමීමාත් තාත්තාත් ගමනට සූදානම් වූහ. අපි සැම එක් වී පන්සල වෙත පියම් කළෙමු.

පන්සලේ ගේටුව අසල දී අත්තමීමා සෙරෙජ්පු ගලවා පැත්තකින් තැබුවා ය. ඒ අනුව යමින් අපි සියලු දෙනා ම පාවහන් ගලවා ජේලියට තැබුවෙමු. පන්සල් භුමියට ඇතුළ වුණු අපි තිශ්කබිධ හා සංවර්ධ ගමන් කළෙමු; ගෙන ගිය පූජා උච්ච ආසනය මත තැබුවෙමු.

අත්තමීමා බෝ මළව අමදින්නට වූවා ය. තාත්තා පරවුණු මල් අස්කර මල් ආසන පිරිසිදු කළේ ය.

අයියාත් මමත් නෙළා ගෙන ආ මල්, වට්ටිවල තබා අලංකාර ලෙස සකස් කළෙමු. අමීමා සැ රදුන්ට, බෝ රදුන්ට හා විහාර මන්දිරයට ගිලන්පස පූජාව සූදානම් කළා ය.

සැ මඟව, බෝ මඟව, විහාර මඟව හා විහාර ගෙය ඇමදීම ආදි වතාවත් කළ අපි දැන් දෝවනය කර ගත්තේමු; තිවිධ බෝධීන් වහන්සේ උදෙසා ම පහන් හා හඳුන්කුරු දැල්වූයෙමු. සකස් කළ දැහැත් ගිලන්පස ඇතුළු පූජා ද්‍රව්‍ය තැන්පත් කළේ අත්තම්මාගේ දැනුම්වත් කිරීමෙන් අනතුරුව ය.

අපි සැම වන්දනා කිරීම සඳහා බුදු මැදුරෙහි හිඳ ගත්තේමු. අත්තම්මාත්, අම්මාත්, මාත් අර්ධ පර්යාකයෙන් වාචි වුණු අතර තාත්තාත් අයියාත් හිඳ ගත්තේ බද්ධ පර්යාකයෙනි.

සායු.... සායු.... සායු....

අපි තිසරණ සරණ ගොස් පන්සිල් සමාදන් වී ලයාන්විත හඩින් වන්දනා හා පූජා ගාරා සඡ්‍යායනා කළේමු. අවසානයේ අපි සැම දෙනා ම එක් වී අත්තම්මාට වැන්දේමු. එවිට අත්තම්මා අපට, ‘තෙරුවන් සරණයි!’ කියා ආයිරවාද කළා ය. අයියාත් මමත් දෙම්වුපියන්ට වහින ගාරා කියා අම්මාටත් තාත්තාටත් වැන්දේමු. අපේ හිස් අත ගා අම්මාත් තාත්තාත් අපට, ‘බුදු සරණයි!’ කියා ආයිරවාද කළේ ය.

ඉන් පසු ව අප, පූජා භාජන ආසන මතින් ඉවත් කර පිරිසිදු කළේමු. පසුව අපි ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින ආචාර ගෙය කරා පියමං කළේමු. අත්තම්මා සුදු ලේන්සුව බිමට එලා පසග පිහිටුවා ස්වාමීන් වහන්සේට වැද නමස්කාර කළා ය. එවිට අපි සැම ද ස්වාමීන් වහන්සේට පසග පිහිටුවා වැන්දෙමු. උන්වහන්සේ, ‘සුවපත් වේවා!’ කියා අපට ආයිරවාද කළහ.

“වත්දනා කරලා ඉවර ද උපාසකම්මේ?” යැයි ස්වාමීන් වහන්සේ විමසුහ.

“එහෙමයි ස්වාමීන් වහන්ස,” කියා අත්තම්මා පිළිතුරුදුන්නා ය.

ස්වාමීන් වහන්සේ තම ආසනයේ වැඩඟුන් පසුව සැදැහැවතුන්ට වෙන්කර ඇති කුඩා ආසනවල අපි හිඳගත්තේමු.

“මං බලාත උන්නේ මේ දරුවා දෙන්නා පන්සලේ හැසිරුණු ආකාරය. බොහෝම ආදර්ශවත් දරුවා දෙන්නෙක්. එහෙ මෙහෙ දුව පැන ඇවිදින්නේ නැතිව නිශ්චලිද්ව සංවර්ව ගමන් කළා. වත්දනාවට පෙර වතාවත් කළා. ගබ්ද නගා ලයාන්විතව ගාලා සත්කායනා කළා. වැඩිහිටි උදවිය නිවැරදි ව වැඩ කළා ම දරුවාත් ඒ ආකාරයට හැඩ ගැහෙනවා. මේ අපේ බෝසත් දරුවෝ,” යැයි ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළහ.

ඩ්‍රියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. පන්සලට යන විට රගෙන ගිය දේවල් නම් කරන්න.
2. පන්සලේ දී වත්දනාවට පෙර සිදු කළ වතාවත් මොනවා ද?
3. පාඨමේ සඳහන් ආයිරවාද පාඨ ලියන්න.

8

යන ගුණ දම් ප්‍රරූප වෙමු

අපේ පන්සලේ පොඩි හාමුදුරුවන් වහන්සේ දහම් පාසලේ ධරුම සාකච්ඡාවට වැඩිම කළහ. උත්වහන්සේ ව්‍යින විට අත් පත්‍රිකා කිහිපයක් රැගෙන විත් තිබුණි.

අපේ ජීවිතවලට වැදගත් වන කරුණු රාජියක් එම අත් පත්‍රිකාවල ඇතුළත් විය.

පහත සඳහන් වන්නේ ඒ අත් පත්‍රිකා කිහිපයයි. අපි ඒවා හොඳින් කියවා අපේ ජීවිතවලට යන ගුණ දම් එකතු කර ගනීමු.

මිදිය යුත්තන් ප්‍රදමු

- ✿ අපේ මුර දේවතාවන් වන ස්වාමීන් වහන්සේලාට ගරු කරමු.
- ✿ වෙනත් ආගමවල ප්‍රාප්තකතුමන්ලාටත් ගරු කරමු.
- ✿ අලුත් අවුරුද්දේදේ ගරු දෙගුරුන්ට බුලත් අතක් දී වැදීමට අමතක නොකරමු.

නැඟුවන් කස්ථුරි .....

මවුපියෙ උතුම් ම ය අපේ පෙර දෙව්වරු ම ය...

- ✿ සාම කුමාරයා ඇස්
නොපෙනෙන දෙමාපියන්
ආදරයෙන් රක බලා
ගත්තේ ය.
- ✿ බෝසන් ගිරවෙක් වී කරල්
රැගෙන ගොස් පියාසර
කිරීමට නොහැකිව
මහලු ව සිටි තම
මවුපියන් පෝෂණය
කළේ ය.

ඉහත කතා පුවත් දෙකෙන් ම
කියවෙන්නේ බෝසතාණන්
වහන්සේ මවුපියන්ට
උපස්ථාන කළ ආකාරයයි.

**ශ්‍රී ලංකා සභාප්‍රයා
සන්කාරයක්.**

උපන්දිනය සමරමු අපි මෙසේ

- අපගේ උපන්දිනයට කළ
හැකි පින්කම් බොහෝ ය.
- ✿ පළමුවෙන් ම මවුපියන්ට
වැදිම හා උපස්ථාන කිරීම
- ✿ පන්සල් ගොස් තෙරුවන්
වන්දනා කර බෝධි
සූජාවක් පැවැත්වීම
- ✿ දානමය පින්කමක්
පැවැත්වීම
- ✿ ලමා නිවාසයකට අවශ්‍ය
දැ ලබාදීම
- ✿ රෝහලක රෝගීන්ට
උපකාර කිරීම සහ
අවශ්‍ය දැ ලබාදීම
- ✿ වැඩිහිටි නිවාසයකට
ගොස් ඔවුන්ට උදුව කිරීම
- ✿ අවශ්‍යතා ඇති යහළුවන්ට
පාසල් උපකරණ ලබාදීම

මුදල් තාස්ති කරමින් උත්සව
පැවැත්වීම නවතා අපි
පින් වැඩින කටයුත්තකට
සම්මාදම් වෙමු.

නොවන් සරණය .....

නිවැරදි ආහාර පුරුදු

- ✿ කැමට පෙර අත් සේදීම
- ✿ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ආහාර
බෙදා ගැනීම
- ✿ නිවැරදි ඉරියවිවක වාචි වී
ආහාර ගැනීම
- ✿ ආහාර අවට නොවැවෙන
සේ අනුහව කිරීම
- ✿ කමේ කැම තියාගෙන
කතා නොකිරීම
- ✿ වච-වච, සුරු-සුරු වැනි
ශබ්ද තැගෙන සේ කැම
නොගැනීම
- ✿ ඉදුල් සහිත අතින් භාජන
නොඇලේම්
- ✿ ආහාර ගත් භාජන පිරිසිදු
කිරීම
- ✿ ක්ෂේකික ආහාර, රසකාරක
හා වර්ණක යෙදු ආහාර,
කල් ඉකුත් වූ ආහාර,
පිළිකා කාරක ආහාර ආදිය
ගැනීමෙන් වැළකීම

- ආරෝග්‍ය පර්ථිවා ලාභ -

නිරෝගීකම උතුම් ට ලාභයි

ගුරුවරු අපේ දෙව්වරු ය.

හරි වැරදි	පෙන්නා
වැරදි අහකට	පන්නා
මට සෙත	සදන්නා
එක ම දෙවියා ගරු ම වන්නා	
ගුරු උතුමන්	කියන
හොඳ රේ හොඳින්	පිළිගෙන
පිළිපදිම් හැම	දින
ඡයින් වැඩ සිදුවේ ය අපමණ	
කිකරුව	ඉදලා
කියන වැඩපල	කරලා
උගනීම් සිප්	කලා
මගේ ගුරුගේ දෙපා	වැදලා

(එස්. මහින්ද හිමි)

**ශ්‍රී ලංකා සමාජයේ
සන්කාරයක්.**

මෙම අත් පත්‍රිකාවල ඇතුළත් යහ ගුණ දීම් අපි ද පුරුදු ප්‍රහැණු වෙමු.

පැවරැම

- ගුරුතුමියගේ, ගුරුතුමාගේ උපදෙස් මත අප ඇති කරගත යුතු යහ ගුණ දීම් ඇතුළත් පත්‍රිකා සකස් කර පාසලේ යහළිවන් අතර බෙදා දීමට කටයුතු කරන්න.

9

නිරෝගීමත් හෙට දැවසක්

කුක්ක කුක් නාදය ඇසේයි. දිනෙත්ගේ අම්මා උදේ ම අවදි වී උදැසන ආහාරය පිළියෙල කරයි. දිනෙත් අවදි වෙයි; මිදුලට දුවයි. කුරුලු නාද දසකින් ඇසේයි. වත්ත පුරා සිතල සුළුගක් හමා යයි. මිදුල අතු ගා පිරිසිදු කරන දිනෙත්ගේ සිතට මහත් සතුටක් දැනෙයි.

දිනෙත් දත් මැද මුහුණ කට සේදා ගනියි; පිරිසිදු ඇඳුමෙන් සැරසේයි. වත්තේ මල් පිපි සුවද හමයි. ඔහු වට්ටිය ගෙන මල් නෙලයි. දිනෙත් මල් දේවනය කර, පහන පත්තු කර බුදුරජාණන් වහන්සේට පූජා කරයි; නිවැරදි ඉරියවිවෙන් බුදුන් වදියි; පොත් පාඩම් කරයි.

“ප්‍රතේ එන්න කැම කන්න,” අම්මා ඔහුට කතා කරයි.

“ଆ.... අද අම්මා මුං ඇට තම්බලා. මං හරි ම ආසයි.”

“මව්, පුත්‍ර උදේශ ඇට වර්ග, අල වර්ග වගේ දේවල් කන එක හොඳයි,” තාත්තා කියයි.

“අපේ ගුරුතුම් හැම වෙලාවේ ම කියා දෙනවා උදේශ ආහාරයේ වැදගත්කම ගැන,” දිනෙන් පවසයි.

දිනෙන් අම්මාටත් තාත්තාටත් වදියි. “මගේ පුතාට තෙරුවන් සරණයි!” අම්මා කියයි. “මගේ පුතාට දැලදා භාමුදුරුවන්ගේ සරණයි!” තාත්තා කියයි. දෙමාපිය ආයිරවාදය ලබා ගෙන ඔහු උදේශ ම පාසල වෙත යයි; පාසලේ දී හමු වත යහළවන්ට ‘ආයුධයෝවන්! තෙරුවන් සරණයි!’ කියමින් සූබ පතයි. පන්තියේ වැඩ හොඳින් කරයි; ගුරුතුමියගෙන් ප්‍රංශා ලබයි. පාසල නිම වී දිනෙන් නිවසට පැමිණෙයි.

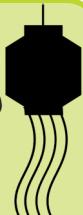
සපත්තු දෙක ගලවන ඔහු ඒවා නිසි තැන තබයි; පොත් බැගය ගෙන කාමරයට ගොස් මේසය මත පොත් තබා බැගය නිසි තැන තබයි; ඇදුම් වේළෙන්නට දමයි; පාසලේ දී ඉගෙන ගත් දේ ගැන අම්මා සමග පවසයි. ඔහුගේ පොත්පත් බලන අම්මා සතුව් වෙයි. “මගේ හොඳ පුතා!” කියමින් අම්මා දිනෙන්ගේ හිස අත්‍යායි. ඔහු දිනපතා නැමෙන් පසු පිරිසිදු ඇදුමකින් සැරසී දහවල් ආහාරය ගනියි.

“අද කොළ මැල්ලුම හරි ම රසයි අම්මේ,” දිනෙන් කියයි. “මය අපේ ම කතුරුමුරුගා ගහේ කොළ. වස විසත් නැහැනේ. බොහෝම ගුණ කැමක්,” මව පවසයි. කැම කා පිගාත හොඳින් සේදා පිරිසිදු කර පිගන් රාක්කයේ තබන ඔහු වතුර බේමෙන් පසු විදුරුව ද නිසි තැන තබයි. දිවා ආහාරයෙන් පසු දිනෙන් පලතුරක් ආහාරයට ගැනීමට පුරුදු වී සිටියි. අම්, කෙසෙල්, ගස්ලඩු වැනි පලතුරක් කන ඔහු සිත නිවන ගිතයකට සවන් දෙයි. පසුව ඔහු වයලිනය වාදනය කරයි. ඉන්පසු ව වත්තේ බංකුව මත වාඩී වී කතන්දර පොතක් කියවයි. වත්තේ ගහකොළ නිසා ඔහුට පිරිසිදු වාතාගුය ලැබෙයි.

දිනෙත් පාසලෙන් දුන් ගෙදර වැඩ අවසන් කරයි. මූහුණ කට සේදා පිරිසිදු වන ඔහු මල් නෙලා අම්මා හා තාත්තා සමග බුද්ධ වන්දනාව සිදු කරයි; අනතුරුව මෙත්තී හාවනාව කරයි. දෙමාපියන් සමග රාත්‍රි ආහාරය ගන්නා ඔහු එදින සිදු වූ තොරතුරු ඔවුන් සමග සුහදව කතා බහ කරයි. රාත්‍රි නින්දට පෙර දිනෙත් දත් මැද මූහුණ අතපය සේදා ගැනීමට අමතක තොකරයි; අම්මාට තාත්තාට වැද සතුට සිතින් නින්දට යයි.

ක්‍රියාකාරකම

 පහත සඳහන් වැකි හරි තම (✓) ලකුණ ද වැරදි තම (✗) ලකුණ ද වරහන් තුළ යොදන්න.

1. දිනෙත් උදෙන් ම අවදි වෙයි. ( )
2. ඔහු දත් මැද මූහුණ සේදුයි. ( )
3. දිනෙත් මූං ඇට කැමට ඉතා කැමැතියි. ( )
4. දිනෙත් පාසල් යාමට ප්‍රමාද වෙයි. ( )
5. ඔහු මෙත්තී හාවනාවේ යෙදෙයි. ( )
6. දිනෙත් පොත් බැගය නිසි තැන තබයි. ( )
7. ගුරුතුමිය දිනෙත්ට ප්‍රශ්නසා කරයි. ( )
8. ඔහු වයලීනය වාදනය කරයි. ( )

10 මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් තෙරණිය

බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් පැවිද්ද ලැබූ මුල් ම කාන්තාව වූයේ මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් තෙරණීන් වහන්සේයි. සිදුහත් කුමරුගේ මව මහාමායා දේවියයි. සිදුහත් කුමරු ඉපදී සත් දිනකින් මහාමායා දේවිය කළුරිය කළා ය. මහාමායා දේවිය මිය යැමෙන් පසු ඇයගේ තැගණිය වන ප්‍රජාපති ගෝතම් දේවිය සුද්ධේද්‍යන රජතුමාගේ අග බිසට වුවා ය. ඇය සිදුහත් කුමරු තමන්ගේ ම දරුවකු ලෙස ආදරයෙන් ඇති දැඩි කළා ය.

ප්‍රජාපති දේවියට ලැබූණු ප්‍රතා නන්ද කුමරුයි. දියණීය සුන්දරී නන්දා ය. රජකමට උරුමකම් කියු සිදුහත් කුමරු පැවිදිවීම නිසා රේඛා ඒ සඳහා සුදුස්සා වූයේ නන්ද කුමරුයි.

බුද්ධත්වයෙන් පසු සිය ඇළුත්ත්ව පිහිට්වීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ කිහුල්වත් නුවරට වැඩම කළ සේක. උන්වහන්සේ රජමාලිගාවෙන් දානය වළඳා නන්ද කුමාරයා සමග විහාරයට වැඩම කළහ. බුදුරජාණන් වහන්සේ, විහාරයට හිය නන්ද කුමාරයා පැවිදි කළ සේක. පසු දින රාජුල කුමරු ද පැවිදි කෙරිණි.

මහලු වියට පත් වූ සුද්ධේද්‍යන රජතුමා මරණයට පත් විය. බුද්ධ මාතාව ලෙස හැඳින්වූ ප්‍රජාපති ගෝතමියට පැවිදි වීමට සිතිණි. මේ වන විට කාන්තාවන් බුදු සංස්කේ පැවිදි වී සිටියේ තැත.

ප්‍රජාපති ගෝතමිය බුදුරජාණන් වහන්සේ හමු වී “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කාන්තාවන්ටත් බුදු සංස්කේ පැවිදි වීමට අවසර ලබා දෙන්න,” යැයි අවස්ථා තුනක දී ම ඉල්ලා සිටියා ය.

එක් අවස්ථාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ විශාලා මහනුවර කුටාගාර ගාලාවේ වැඩ වසන බව මහා ප්‍රජාපති ගෝතමියට දැනගන්නට ලැබූණි. ඇය පැවිදි වීමේ බලාපොරොත්තුවෙන්

තවත් කුමාරිකාවන් පන්සියයක් සමග හිස කෙසේ කපා කහ වස්තු හැදගත්තා ය. එම පිරිස පාතු අතින් ගෙන කිඹුල්වත් තුවර සිට විශාලා මහනුවර කුටාගාර ගාලාව දක්වා පසින් ම ගියහ.

බොහෝ දුරක් පාගමනීන් පැමිණී නිසා ඔවුන්ගේ දෙපා ඉදිමී, තුවාල වී තිබුණි. කහ වස්තු දුවිලිවලින් අපිරසිදු වී තිබුණි. මෙම හද කම්පා කරවන සිදුවීම දුටු ආනන්ද හිමියෝ මේ බව බුදුරජාණන් වහන්සේට දැන්වූහ; කාන්තාවන්ට පැවිදි විමට අවසර ලබා දෙන මෙන් ගොරවයෙන් ඉල්ලූහ.

පසුව ප්‍රජාපතී ගෝතම් දේවියගේ ඉල්ලීම ඉටු විය. අනෙක් කුමාරිකාවන් පන්සිය දෙනා ද සමග ප්‍රජාපතී ගෝතම් දේවිය සම්බුද්ධ සසුනේ පැවිදිව උපසම්පදාව ලැබුවා ය. බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් කමටහන් ගෙන භාවනා කොට එතුමිය ඇතුළු පිරිස රහත් භාවයට පත් වූහ.

මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් මහරහත් තෙරණීයෝ අවුරුදු එකසිය විස්සක් වැඩ සිට පිරිනිවන් පා වදාල සේක. අධිෂ්චිතය, කැපවීම, ඉවසීම, නොපසුබස්නා විරෝධ මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් තෙරණීය තුළ තිබූ උසස් ගුණාංග විය.

ක්‍රියාකාරකම

● වරහන් තුළ තිබෙන වවන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

1. මහමායා දේවිය කළුරිය කලේ සිදුහත් කුමරු ඉපදී ..... ය.
2. මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් දේවියගේ ප්‍රතා ..... කුමරු වන අතර දියණීය ..... වේ.
3. ප්‍රජාපති ගෝතම්ය ..... නමින් ද හැඳින්වෙයි.
4. මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් දේවිය සමග කුල කාන්තාවේ ..... දෙනෙක් පැවිදි වූහ.
5. මහා ප්‍රජාපති රහත් තෙරණීය අවුරුදු ..... වැඩ සිට පිරිනිවන් පැවා ය.

(සුන්දරී නන්දා, සත් දිනකින්, බුද්ධ මාතා, පන්සිය, නන්ද, එකසිය විස්සක්)

11

අග්‍රහාවකයන් වහන්සේලා

ඉස්සර කාලේ රජගහනුවර උපතිස්ස, කෝලිත කියලා ගම දෙකක් තිබුණා. මේ ගම් දෙකේ උපතිස්ස හා කෝලිත නමින් තරුණ යාලවේ දෙදෙනෙක් හිටියා.

මේ දෙදෙනා හොඳ ම යාලවේ; දෙදෙනා ම ඇශාවන්තයි. ඔවුන් රජගහනුවර වාර්ෂිකව පැවැත්වෙන ගිරග්ග සමඟ්ජ නම් මහා නාට්‍ය උත්සවය බලන්න ගියා. එම උත්සවය සැම කෙනකුට ම විනෝදය ගෙන දුන්නා. මූල් දිනවල දී මේ දෙදෙනා ද සතුටට පත් වුණා. නටන්තට සුදුසු තැන්වල දී තැවැටුවා. තැගි දිය යුතු තැන්වල දී තැගි දුන්නා.

පසු ව තමන් ගත කරන ජීවිතය නිසරු යයි දෙදෙනාට ම සිතුණා. එනිසා ම ඔවුන් ගිහිගෙය ගැන කළකිරුණා; වඩාත් ම වටිනා ජීවිතයක් ගත කරන්නේ කොහොම දැයි සොයන්නට සිතා ගත්තා. රට පස්සේ රජගහනුවර ම වාසය කළ ප්‍රසිද්ධ සංජය පිරිවැජ්තුමා ලැගට ගියා. සංජය පිරිවැජ්තුමා දන්නා සියලු දේ මේ දෙදෙනා ඉක්මනින් ම ඉගෙන ගත්තා.

ඒත් ඔවුන් ඉන් සැහීමකට පත් වුණේ තැහැ. උපතිස්සයි කෝලිතයි දෙදෙනා වෙනත් ආචාරයවරයු සොයා වෙන වෙන ම තනිව ම පිටත් වුණා. සත්‍යය සොයා ගත් පළමුවැනියා අනෙකාටත් ඒ බව පවසන බවට දෙදෙනා කතිකා කර ගත්තා.

මෙහෙම ඇවිදෙනෙන යනකොට උපතිස්ස පිරිවැජ්යාට පිබුසිගා වඩා භාමුදුරු නමක් හමු වුණා. උන්වහන්සේගේ ගමන හරි ම ගාන්තයි, පෙනුම ඉතා ප්‍රසන්නයි. උන්වහන්සේ සංවර ගමනින් වඩාවා දැකලා උපතිස්ස පිරිවැජ්යා ගොඩාක් පැහැදුණා. ඒ පස්වග හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් එක් නමක් වූ අස්සන් මහ රහතන් වහන්සේයි.

වික දුරක් අස්සජ් මහ රහතන් වහන්සේ පසුපස ගමන් කළ උපතිස්ස පිරිවැඹ්යා උන්වහන්සේ දන් වළදන විට වතාවත් සිදු කළා. පසුව තොරතුරු කතා කළා; “මබ තුමාගේ ගුරුවරයා කවුරුන් ද?” සි විමසුවා.

“මගේ ගුරුවරයා
ලොච්චරා බුදුරජාණන්
වහන්සේ,” අස්සජ් මහ
රහතන් වහන්සේ පැහැදිලි
කළා.

“ඒතුමාගේ ධර්මය මටත් උගන්වන්න,” යැයි උපතිස්ස පිරිවැඹ්යා ඉල්ලා සිටියා.

අස්සජ් මහ රහතන් වහන්සේ එක ගාලාවකින් එම ධර්මය දේශනා කළා.

යේ ධමමා හේතුප්පහවා - තේසං හේතු තථාගතෝ ආහ
තේසක්ද ව යෝ නිරෝධෝ - ඒවා වාදී මහා සමණෝ

මේ ගාලාවේ මූල් පද දෙක අසද්දී ම උපතිස්ස පිරිවැඹ්යා සේවන් වුණා; අස්සජ් හාමුදුරුවන්ගෙන් බුදුහාමුදුරුවන් ගැන තොරතුරු දැන ගත්තා; ඉක්මනින් ම තමාගේ යහළවා වන කෝලිත සොයාගෙන ගියා; සියලු තොරතුරු කිවා. උපතිස්ස අස්සජ් හිමියන් දේශනා කළ ගාලාව කෝලිතට පැවසුවා. එය අසා සිටි කෝලිත ද සේවන් වුණා. දෙදෙනා ම තම ගුරුවරයා වූ සංඡය පිරිවැඹ්යාට ද මේ තොරතුරු දන්වා බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට යාමට පැමිණෙන්නැයි ආරාධනා කළා. එහෙත් සංඡය පිරිවැඹ්යා එයට

කැමැති වූයේ නැහැ. පසු ව මේ දෙදෙනා බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට පිටත් වූවා.

එමුන් දෙදෙනා දුර සිට ම දුටු බුදුරජාණන් වහන්සේ, තම ග්‍රාවකයන් අමතා, “මහණෙනි, මේ එන දෙදෙනා ම නොබෝ දිනකින් මාගේ සසුනෙහි අග්‍රග්‍රාවකයන් වහන්සේලා වෙති,”යි වදාලා. පසු ව දෙදෙනා ම බුදුහාමුදුරුවන් හමු වී බණ අසා රහත් වූණා. උපතිස්ස පිරිවැඹියා සැරියුත් භාමුදුරුවෝ තමිනුත්, කොළඹ පිරිවැඹියා මුගලන් භාමුදුරුවෝ තමිනුත් ප්‍රසිද්ධ වූණා. සැරියුත් භාමුදුරුවන් අපේ බුදුහාමුදුරුවන්ගේ ද්‍රුණත් අග්‍රාවක තනතුරට පත් වූණා. ඒ වගේ ම උන්වහන්සේ ප්‍රශ්නවන්ත අය අතරින් අග තනතුරත් ලැබුවා.

ධරමය දේශනා කිරීමේ විශේෂ හැකියාවක් සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේට තිබූණා. එම තිසා දරම සේනාධිපති තනතුරත් උන්වහන්සේට ලැබූණා. සැරියුත් භාමුදුරුවෝ නිහතමානියි; නිතර අවවාද අනුකාසනා ලබන්න ප්‍රිය කළා. උන්වහන්සේ හරි ම ඉවසිලිවන්තයි; ඒ වගේ ම තම ගුරුවරයාට ගොරව කළා. සැම දිනක ම රාත්‍රී සැතපෙන්නට පෙර තම ගුරුවරයා වූ අස්සේ මහ රහතන් වහන්සේ වැඩි සිටින දිසාවට නමස්කාර කළේ ඒ නිසයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වමත් අග්‍රාවකයාණන් වහන්සේ වූයේ මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේයි. එසේ ම සංද්ධීමතුන් අතර අගතනතුර ලැබුවේ ද උන්වහන්සේයි. සංද්ධී බලය යොදාගෙන දිව්‍ය ලෝකයට මෙන් ම අපායට ද උන්වහන්සේ වැඩිම කළා; එම තොරතුරු මහජනයාට දේශනා කරමින් ඔවුන් යහමගට ගැනීමට කටයුතු කළා. මහජනයා මුගලන් හාමුදුරුවන්ගේ ධර්ම දේශනා ගුවණය කිරීමට ගොඩක් කැමැති වුණා. මුගලන් හාමුදුරුවෝ නිසා සාසනයට ගරු බුහුමත් වැඩි වුණා. මේ නිසා අනු ආගමික පිරිවැඹීයන්ට මිනිසුන්ගෙන් ලැබෙන පුදු පුජා, සත්කාර අඩු වුණා. එයින් කොඩයට පත් වූ ඔවුන් සොරුන් කණ්ඩායමක් ලවා මුගලන් මහරහතන් වහන්සේට පහර දීමට කටයුතු කළා. උන්වහන්සේ පෙර කරන ලද අකුසල කරමයක් නිසා හොරුන්ගෙන් පහර කැමැති ලක්ව පිරිනිවත් පැවා.

මුගලන් හාමුදුරුවෝ කොතරම් දක්ෂ වුවත්, අග්‍රාවකයින් වහන්සේ නමක් වුවත් අහංකාර වූයේ තැහැ. තමන්ගේ සංද්ධී බලයෙන් අන් අයට යහපත සැලසුවා.

ක්‍රියාකාරකම

❖ නිවැරදි පිළිතුර වරහනින් තෝරා ලියන්න.

1. උපතිස්ස තරුණයාට හමු වූ රහතන් වහන්සේ ..... ය.

2. මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේගේ ගිහි කළ නම ..... ය.

3. ප්‍රඟාවන්තයින් අතරින් අගතනතුර ලැබුවේ .....

මහ රහතන් වහන්සේය.

4. සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේගේ ගිහිකළ නම ..... ය.

5. සංද්ධීමතුන් අතරින් අග තනතුර ලැබුවේ .....

මහ රහතන් වහන්සේය.

(කොළඹ, සැරියුත්, උපතිස්ස, අස්සජ්, මුගලන්)

12 අපුරුෂ මිතුදම

ඒකමත් එක කාලේක ලස්සන මල් පිපුණු විලක් තිබුණා. ඒ විල සම්පයෙහි ගසක් මූල, වන ලැහැබක මුවෙක් සිටියා. ඒ විලේ ඉඩ්බෙකුත්, ගස උඩ කැරලෙකුත් හිටියා. මේ මුවයි, ඉඩ්බයි, කැරලයි තුන්දෙනා හර ම යාථවෝ; එකිනෙකාට උද්ධු කර ගනිමින් සමගියෙන් සතුවීන් ජීවත් වුණා.

ඒ වනයේ ම පැල්පතක නපුරු වැද්දෙක් වාසය කළා. සතුන් මරාගෙන මස් කාලා තමයි මේ වැද්දා ජීවත් වුණේ. දවසක් දා මේ වැද්දා වනයේ ඇවිද යන විට මුවකුගේ පා සලකුණු දුටුවා. පා සලකුණු දුටු වැද්දා මුවා මරන්නට උපායක් යෙදුවා. සවිමත් වැල් පොටවල් යොදා උගුලක් අටවා වැද්දා පැල්පතට ගියා.

එදින ර මුවා උගුලට අහුවුණා.
මහත් වේදනාවෙන් මුවා කැ
ගැසුවා.

තම යහළ්වා කැගසන හඩ
අැසුණු ඉඩ්බා සහ කැරලා
ඒතැනට ආවා. “බයවෙන්න
ඒපා යාළවේ, මගේ දත් හයියයි.
මට පුළවන් ඔය වරපොටවල්
කපලා ඔයාව බෙරා ගන්න,” යි
ඉඩ්බා කිවුවා. “මච ඔව්, එයාගේ
දත් හයියයි. බය වෙන්න ඒපා.
අපි ඔයාව බෙරා ගන්නවා,” යි
කැරලා කිවා.

“වැද්දා පාන්දර ම උගුල සේදීසි
කරන්න ඒවි. මේ වරපට කපන්න
ඉඩ්බට විකක් වෙලා යාවි. මම
ගිහින් වැද්දාට එන්න තොදී මග
අහුරන්නම්.” කැරලා පැල්පත
දෙසට පියාමා ගොස් වැද්දා
ඒලියට එන තුරු බලා සිටියා.
වැද්දා උගුල සේදීසි කිරීමට
යාමට ආයුධත් රගෙන ඒලියට
ඇාවා.

කැරලා කැ ගසමින් වැද්දාගේ ඇගේ අත්තටු වද්දමින් ඉදිරියට ආවා. කැරලාගේ හඩ ඇසුණු වැද්දා පිටත්වීම අසුබ යැයි සිතා කේත්තියෙන් ගේ ඇතුළට ගියා. ටික වේලාවකින් වැද්දා පිටුපස දොරෙන් යාමට උත්සාහ කළා. කැරලා පිටුපස දොර පැත්තෙන් කැ ගසාගෙන ඉදිරියට ආවා. වැද්දා කේත්තියෙන් නැවතත් ගෙට ගියා. පසුව යැමට සිතා වැද්දා තිදා ගත්තා.

වැද්දා දැන් ම නොඩන බව සිතු කැරලා යහළවන් සිටින තැනට පියාමා ගියා. “අනෙ! මගේ දත් කැඩිලා කටින් ලේ එනවා. මගේ කටත් රිදෙනවා. ඒත් මම වීරයය අත්හරින්නේ නැහැ. කොහොමහරි ඔයා බේරා ගන්නවා,” සි ඉඩිලා අමාරුවෙන් කිවුවා. “මය දෙන්නා මගේ නොද යාලවේනේ. ඒ නිසා මාව කොහොමහරි බේරා ගනියි කියලා මම දන්නවා,” මූවා වෙවිලමින් කිවුවා.

වරපටවල් දෙකක් කපලා ඉවරයි.
තව එක වරපටයි තියෙන්නේ.
අැත වැද්දා එන බව කැරලා
දුටුවා. කැරලා කැ ගැසුවා. මූවා
ඉතිරි වරපට කඩාගෙන දිවුවා.
“මය දෙන්නා බෙරිලා යන්න. මට
එන්න අමාරුයි.” කෙදිරිගාමීන්
ඉඩා කිවුවා.

“මූවා ඇවිත් ඔයාව බෙරා
ගනීවි,” සි ඉඩාට කියමීන්
කැරලා ද පියාමා ගියා.

“මූව මස් නැති වුණාට මේ
තියෙන්නේ ඉඩා මස්,” කියමීන්
වැද්දා ඉඩා රෙදි කඩක තබා
ගැට ගැසුවා.

තමා තිසා විපතට පත් මිතුරා
බෙරා ගැනීමට සිතු මූවා වැද්දාට
පෙනෙන පරිදි ලගට ම ආවා. ඒ
බව දුටු වැද්දාට මූව මසුත් ඉඩා
මසුත් දෙක ම කන්නට සිතුණා.
ඉඩා රෙදි කඩින් ගැටගසා
ගසක අත්තක එල්ලා මූවා පසුපස
දුවන්නට වුණා. මූවා කැලය පුරා
දුවමීන් වැද්දා කැලේ අතරම්
කලා.

ව�ද්දා කැලේ අතරම් කළ මුවා ඉඩිලා සිටි ගස පූගට ආවා.

“මයා බය වෙන්න එපා, මං ආවේ ඔයාව බේරා ගන්න.” කියමින් මුවා තමාගේ අංතටුවෙන් ඇත්තා, රෙදීකඩිකින් ගසේ එල්ලා සිටි ඉඩිලා බිමට දැමීමා.

වේදනාවෙන් සිටි ඉඩිලා විලට බැස වේදනාව අඩු කර ගත්තා. මුවාත්, කැරලාත් සැගැලී බලා සිටියා.

බොහෝ වේලාවක් ගත වූ පසු ව�ද්දා පාර සොයා ඉඩිලා එල්ලා තබා හිය ගස පූගට ආවා. ඉඩිලාත් නැති බව දුටු ඔහු, “මුව මසුත් ඉඩි මසුත් දෙක ම නැති වුණා,” කියමින් කේත්තියෙන් මහා හඩින් කැ ගැසුවා.

ව�ද්දා ගිය පසු මුවාත්, ඉඩලාත්,
කැරලාත් තමා ජීවත් වන තැනට
නැවත ආවා.

හැම දෙනා ම එකිනෙකාට උදුවූ
කරගත් නිසා ඔවුන්ගේ ජීවිත
බෙරුණා.

ඉන් පසුව ඔවුන් තිදෙනා සතුටින්
ජීවත් වුණා.

(කුරැංගමිග ජාතක කතාව ඇසුරෙනි.)

ඛියාකාරකම

හොඳ මිතුරකු සතු ලක්ෂණ තුනක් ලියන්න.

13 වැකිහිටි උපස්ථිරානය

වැඩිහිටියන් යනු අපට වඩා වයසින්, දැනුමෙන් හා අත්දැකීම්වලින් වැඩි අය ය. අපගේ දෙම්වුපියන්, තැදැයින්, ගුරුවරුන්, අපේ වැඩිහිටියන් ලෙස හැදින්වීමට ප්‍රථම වන.

කුඩා කාලයේ සිට ම අපේ මවුනියෝ අප ආදරයෙන් රක බලා ගත්හ. කුස දරා මෙලොවට බිජිකර බිලිදු වියේ දී අපට කිරී පොවා, කුසගිනි නිවා, තහවා පිරිසිදු කර, උණුසුම්ව කුරුලු කරගෙන අප ලොකු මහත් කළේ අපගේ ආදරණීය අම්මා ය. අම්මා මෙන් ම ආදරයෙන් අපට කවා පොවා, අප ආරක්ෂා කර ගත්තේ අපගේ තාත්තා ය.

මවත් පියාත් දෙදෙනා ම අපට අවශ්‍ය පොත්පත් සහ උපකරණ ලබා දෙති. පාසල් යටා අපගේ ඉගෙනීම වෙනුවෙන් ඔවුනු විශාල වෙහෙසක් දරති; කැප කිරීමක් කරති.

නැදැයෝ ද, වෙනත් වැඩිහිටියෝ ද බොහෝ අවස්ථාවල දී අපගේ දියුණුවට උවු, උපකාර කරති. අපගේ දෙමාපියන් මෙන් ම ඔවුනු ද අපට හොඳ සිරිත් විරිත් කියා දී සමාජයේ ජ්වත් වන ආකාරය පෙන්වා දෙති.

ගුරුවරු ද අපගේ දියුණුවට මග කියා දෙන වැඩිහිටියෝ ය. ඔවුනු අපට දැනුම ලබා දීමට, අප යහපතෙහි යෙද්වීමට මහත් වෙහෙසක් දරති; දියුණුවේ මාරගය අපට පෙන්වා දෙති. ගුරුවරුන් මේ සියල්ල ම කරනුයේ අප කෙරෙහි ඇති ආදරය, කරුණාව, මෙමත්‍ය නිසා ය.

සිල්වත්, ගුණවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා ද වැඩිහිටියන් ලෙස අපගේ දියුණුවට අවශ්‍ය අනුගාසනා ලබා දෙති. අපට යහපත් මාරගය පෙන්වා දෙති.

වැඩිහිටියන්ට සැලකීමෙන් අපට බොහෝ ආනිගෘස ලැබෙන බව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට ඇත. සාලිකේදාර ජාතකය, තිත්තිර ජාතකය වැනි ජාතක කතාවලින් ඒ බව පැහැදිලි වේ.

දෙමාපියන්ට, ගුරුවරුන්ට, වැඩිහිටියන්ට ආදරයෙන්, කරුණාවෙන් සිලකන දරුවන්ට සැම දෙනා ම ප්‍රිය කරති; ආරක්ෂාව ලබා දෙති.

වැඩිහිටියන්ට සැලකීම උතුම ගුණ ධර්මයකි. වැඩිහිටි අවවාද අනුගාසනා හොඳින් පිළිගෙන අපගේ ජ්විතය ඒ අනුව සකස් කර ගනීමු.

ක්‍රියාකාරකම

- පහත සඳහන් කළ ගායනා කරන්න.

ආදරයෙන් අප හැඳු	මවුනි
රකවරණය දුන්	පියතුමනි
දොහොත් නගා පා වැදු	බැතිනි
මල හට සෙන් පතනෙමි	නිතිනි

අපගේ ඉගෙනුම	සලසමිනි
යහ මග පෙන්වු	ගුරුතුමනි
දෙපා නැමද හද පිරි	බැතිනි
මල හට සෙන් පතනෙමි	නිතිනි

14 බොදු බැංකි ශ්‍රී

මුදු හාමුදුරුවා අපිත් දකින්නැති
බණත් අහන්නැති ඒ කාලේ
නිවන් දකින්නට පින් මදි වෙන්නැති
ඒකයි තවමත් සංසාරේ //

දෙව්රම් වෙහෙරට යන්න එන්න ඇති
මුදුන් වදින්නට ඒ කාලේ
නිවන් දකින්නට පින් මදි වෙන්නැති
ඒකයි තවමත් සංසාරේ //

මුදු හාමුදුරුවා.....

අපිත් එක්ක සිටි අපේ ම යාලවා
නිවන් දකින්නැති ඒ කාලේ
මෙතේ මුදුන් දැක නිවන් දකින්නට
පින් පුරවමු අපි සංසාරේ

මුදු හාමුදුරුවා.....

පද රචනය : පූජ්‍ය රඩුකන සිද්ධාර්ථ හිමි
සංගීතය සහ ගායනය : වික්ටර රත්නායක මහතා

15 අපි පරිසරය සුන්දර කරමු

“ආයුබෝවන් තෙරුවන් සරණයි! දරුවනි.”

“ආයුබෝවන් තෙරුවන් සරණයි! ගුරුතුමනි.”

“අද අපි බලම් ඇපේ පන්තියේ බිත්ති ප්‍රවත්පතේ පළ කරලා තියෙන ලිපි මොනවා ද කියලා.”

“සතුන්ට වාසස්ථාන තනාදීම ගැන ලියලා තියෙන්නේ වාමර. පුතා, එන්න ඉස්සරහට. කියවන්න පුතාගේ ලිපිය.”

සතුන්ට වාසස්ථාන තනාදීම

බොහෝ සතුන් තමන්ට වාසය කිරීමට ස්ථාන සකස් කර ගන්නේ තමන් විසින් ම ය. ඒ ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා ය. මිනිසුන් වන අපට ද සමහර සතුන්ට වාසස්ථාන සකස් කර දිය හැකි ය.

ගේ කුරුල්ලන් වැනි සතුන්ට කුඩා සාදා ගැනීමට මැටි මූට්ටියක්, කළයක් වැනි දෙයක් සකස් කර දීමට අපට හැකියාව ඇත. කුරුල්ලන් අපගේ පරිසරය සුන්දර කරන නිසා කුරුලු සම්පත ආරක්ෂා කිරීම අපගේ යුතුකමකි.

අපගේ නිවසේ බල්ලන් ප්‍රසන් වැනි සුරතල් සතුන් සිටිත් නම් ඔවුන්ට ද සුදුසු වාසස්ථානයක් සහ ආහාර පාන ද ලබා දිය යුතු ය.

ගවයන් එළුවන් වැනි සතුන්ට වුව ද වාසය කිරීමට මධුවක් සාදා දිය යුතු ය.

මේ අන්දමට සතුන්ට නිවහනක් සකස් කර දීම මහයු පින්කමකි.

“වාමර පුතාගේ ලිපිය බොහෝම භොඳයි. වටිනා අදහස් කිපයක් ලියලා තියෙනවා. රේලගට අපි අහමු සුජාතා දුවගේ කරුලු ලැඳ්ල ලිපිය.”

කුරුලු ලැංල

කුරුලු අම්මාත් වූටි කුරුලේලාත් පියාඹාගෙන ඇවිත් අඟ අත්ත උඩ වාඩී ව්‍යුණා. වූටි කුරුලේලා වටපිට බැලුවා. අමුතු දෙයක් දැක්කා. “අම්මේ.... අම්මේ....”

“අයි පුතේ?”

“අර බලන්නකෝ මොකද්ද තියෙන්නේ කියලා.”

“මච පුතේ මමත් දැක්කා, ඒක අපට කැම දාන්න හදුපු කුරුලු ලැංලක්”

“අත්ත ද අම්මේ එහෙනම් කොච්චර හොඳ ද!” වූටි කුරුලේලා කිවුවා.

★ ★ ★

මේ වේලාවේ පුංචි සුදාරක සියාත් එක්ක ගෙයින් එළියට ආවා. සුදාරක අතේ පිගානක් තිබුණා. අඟ ගහ ලැගට ආපු සියා සුදාරක උස්සලා වඩා ගත්තා. සුදාරක පිගානේ තිබුණු අඟ, පැපෙල්, කෙසෙල්, ජේර, පලතුරු කැලී ලැංල උඩින් තිබිලා.

“කුරුලේලෝ ඇවිත් පලතුරු කාවී නේද සියේ?” සුදාරක ඇසුවා.

“මච පුතේ සුදාරක පුතා දිපු පලතුරු රසය කිය කියා කාවී. පුතා හොඳ දරුවෙක් කියලත් කුරුලේලෝ කියාවී. අපි දැන් යමු ගෙට. එතකොට කුරුලේලෝ ඒවි.”

සියා සුදාරක සමග ගෙට ගියා.

★ ★ ★

වූටි කුරුලේලයි කුරුලු අම්මයි කුරුලු ලැංල උඩට පියඹා ආවා. වූටි කුරුලේලා අඟ කැල්ලක් කැවා.

“අම්මේ මේ අඟ හරි රසයි.” වූටි කුරුලේලා කිවා.

“මච පුතා.”

“සුදාරක හරි හොඳයි නේද අම්මේ.”

“මච පුතේ සුදාරක හොඳ ලමයෙක්,” කුරුලු අම්මා කිවා.

“හොඳ ලස්සන නිරමාණයක්. සුජානිගේ ලිපිය බොහෝම හොඳයි. ර්ලගට කියවමු, මලින්ගේ පින්තාලිය ගැන ලිපිය.”

පින්තාලිය

ගමන් බිමන් යාම ඉස්සර කාලේ බොහෝ අපහසු දෙයක්. මිනිස්සු පයින් මෙන් ම කරත්තවලින් ද ගමන් ගියහ. එසේ යන අයට ජලය සහයා ගැනීම අසිරි කරුණක් විය.

මිනිස්සු ඔවුනට බීම සඳහා ජලය පිරවූ භාජනයක් මාර්ගය අසල තැබුන. ජලය බීම සඳහා කුඩා භාජනයක් ද ඒ සමග ම විය.

ගම වැසියෝ ජලය පිරවූ බදුන පැන්තාලිය ලෙස නම් කළන. කළක් ගත වන විට එය පින් සඳහා කළ දෙයක් තිසා පින්තාලිය නම් විය.

මිනිසුන්ට මෙන් ම සතුන්ටත් ජලය අවශ්‍ය නිසා පසු කාලය වන විට කැම දැමු කුරුලු ලැල්ල අසලින් කුරුල්ලන්ට බීමට ජලය සහිත භාජනයක් ද තැබේණ. එය කුරුලු පින්තාලිය නම් විය.

මෙවැනි යහපත් පුරුදු පුංචි අජේ ජීවිතයට එකතු කර ගනිමු.

“බොහෝම හොඳයි. ර්ලගට අපි කියවමු ඔසුපැල තබත්තු කිරීම ලිපිය. කෝ කසුන් ප්‍රතා එන්න.”

ඡසුපැල තබන්තු කිරීම

ඡාෂය පැලැටි ස්වභාව ධර්මයේ දායාදයකි. අරඹ, බුඩ, බෙලි, නෙල්ලි, කොහොම් ආදිය විශාල මාෂධිය වෘක්ෂ වේ. භාතාවාරිය, වෙනිවැල්, රසකිද, ඉරමුසු ආදිය වැල් වර්ග වේ. කුප්පමේනියා, පොල්පලා, බැබිල ආදිය කුඩා පැලැටි ලෙස වැඩේ.

ඡාෂයකට ගත තොහැකි කිසි ම ගාකයක් මෙලොව නැති බව පුජාවලිය ගුන්පයේ සඳහන් ජ්වක වෙදුෂවරයාගේ කතා පුවතින් පැහැදිලි වේ.

ඡසු පැල වවා ගැනීමට මෙන් ම ඒවා තබන්තු කිරීමට ද අප කටයුතු කළ යුතු ය. ඡාෂය අවශ්‍ය අයට ඒවා ලබා දීම මහත් පින්කමකි.

“කසුන් පුතාගේ ලිපියක් හරි වැදගත්. ර්ලගට තියෙන්නේ පරිසර අලංකරණය ගැන ලිපියයි. තුෂාර දුව ඒක කියවන්න.”

පරිසර අලංකරණය

ගස්වැල් නිසා අපේ පරිසරයට සුන්දරත්වයක් ලැබේ ඇත. ගස්වැල් මහින් බරවන අතර ඒවායේ රෝන් ගැනීමට සමන්වයන්, මිමැස්සන්, බණරුන් එක්වීමෙන් පරිසරය තවත් සුන්දර වේ.

අැල, දෙළ, ගංගා, දියඇලි ආදිය ද පරිසරය අලංකාර කරන තවත් ස්වාහාවික සම්පත් ය. පරිසරය අලංකාර කිරීමට සතුන් ද දායක වෙති.

අපගේ ගෙවත්ත ද විවිධ ගාක රෝපණය කිරීම මහින් සුන්දර ස්ථානයක් කළ හැකි වේ. අපගේ ගෙවත්ත මෙන් ම පාසල් පරිසරය, පන්සල් භූමිය, බස් නැවතුම් පොල, දුම්රිය නැවතුම් පොල, මාරුග ආදි පොදු ස්ථාන ද පිරිසිදුව, අලංකාරව තබා ගනිමු.

“තුඡාරි දුවගේ ලිපියත් හරි ම භොඳයි. අපි මේ ලිපි අනෙක් අයටත් කියවන්න පාසල් ප්‍රධාන බිත්ති ප්‍රවත් පතේ පුද්රේනය කරමු.” යි ගුරුතුමා කිවේ ය.

ක්‍රියාකාරකම

● පහත මාත්‍රකාවලින් එකක් තෝරාගෙන ලිපියක් නිර්මාණය කර බිත්ති ප්‍රවත්පතේ පුද්රේනය කරන්න.

- සතුන්ට ආදරය කරමු.
- පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගනිමු.
- පොදු ස්ථාන ආරක්ෂා කරමු.
- ගස්වැල් අපේ මිතුරෝ ය.

16 අපේ පාසලේ පිරින් පින්කම

“තිසර පුතේ, අත්තම්මාගේ ගෙදර ලබන මාසේ පිරින් පින්කමක් තියෙනවලු. අත්තම්මා රියේ නායක හාමුදුරුවන්ට පිරිතට ආරාධනා කරලා, දිනත් වෙන් කරවාගෙන,” අම්මා කිවා ය.

“එහෙනම් අම්මේ අපට පාසල් නිවාඩුව ලැබුණු ගමන් ම ගමේ යන්න පුළුවන්,” තිසර කිවේ ය.

පාසල් නිවාඩුව ලැබුණි. අම්මාත්, තාත්තාත්, මමත් ගමේ යාමට සූදානම් වුණෙමු. අම්මා ස්වාමීන් වහන්සේලාට පිරිකර සූදානම් කරගෙන තිබුණි. ගමේ යාමට තිබු ආගාව වෙනදාටත් වඩා දැනෙන්නේ පිරින් පින්කම නිසා යැයි මට සිතුණි.

අප එහි යන විට අත්තම්මා මග බලාගෙන සිටියා ය. අපි සැම ඇයට වැද ගෙට ගොඩ වුණෙමු. “ප්‍රතාලා හැමෝට ම තුනුරුවන්ගේ පිහිටයි!” ඇය අපට ආයිරවාද කළා ය.

තේ පානය අතරතුර පැවැත්වීමට නියමිත පිරින් පින්කම පිළිබඳව අපි සාකච්ඡා කළෙමු.

“අත්තම්මේ, අපේ පාසලෙන් අවුරුද්ද මුල පිරින් පින්කමක් පැවැත්වුවා,” තිසර කිවේ ය.

“පිරින් මණ්ඩපයකුත් හැඳුවා ද පුතේ?” අත්තම්මා ඇසුවා ය.

“මව අත්තම්මේ, ඒ පිරින් මණ්ඩපය සරසලා තිබුණේ ගොක් කොළවලින්. සුදු රෙදීවලින් උඩු වියන් බැඳුලා තිබුණා. නා දුල, නුගේත්, බුලත් හා පුවක් මල් කිනිති එල්ලා තිබුණා. ස්වාමීන් වහන්සේලාට ආසන පනවලා ඒවාට සුදු පිරුවට එලා තිබුණා.

මණ්ඩපය ඇතුළේ මේසයක් තියලා සූදු පිරැවට අතුරා ධාතු කරවුව තැන්පත් කරලා තිබුණා. ලොකු පිරිත් පැන් කළයක්ත් තිබුණා. පිරිත් මණ්ඩපය වට්ට පුන්කළස් තියලා පහන් පත්තු කරලා තිබුණා. ගාලාවෙන් පිටත මිදුලේ මල් පහන් පැලක් සාදා තිබුණා. එදා අජේ පාසල බොද්ධ කොඩිවලින් සරසලා තිබුණේ පන්සලක් වගේ කියලා මට තිතුණා.”

“ඉතිං පුතේ, පිරිත් මණ්ඩපයට ධාතුන් වහන්සේලා තැන්පත් කරවුව වැඩිම කරනවනේ. ඒ නිසා බුද්ධ රත්නය වැඩ සිටිනවා. පිරැවානා පොත් වහන්සේ වැඩිම කරන නිසා ධරුම රත්නයත් වැඩ සිටිනවා. පිරිත් දේශනා කරන්න ස්වාමීන් වහන්සේලා වැඩිම කරන නිසා සංස රත්නයත් වැඩ සිටිනවා. තුනුරැවන ම වැඩිම කළා ම කොහොමත් පාසලත් පන්සලක් වගේ තමයි.”

“මට අත්තම්මේ, හේවිසි භඩ මැද්දේ මුත කඩ යටින් පාවඩ මතින් තමයි තුනුරැවන වැඩිම කළේ. විදුහල්පතිතුමා හිසට සූදු පිරැවටයක් දමා ධාතු කරවුව හිස මත තබාගෙන ආවා. පිරැවානා පොත් වහන්සේ වැඩිමවුයේ දෙවනුවයි. ර්ට පිටුපසින් ස්වාමීන් වහන්සේලා ජේලියට වැඩිම කළා. මම ස්වාමීන් වහන්සේලාට තමස්කාර කර පා දේවනය කළා. තාරක උන්වහන්සේලාගේ දෙපා පිස දැමුවා.

“ගුරු මැණිවරු පියවරු ස්වාමීන් වහන්සේලාට වැඳුනු ස්කෑර කර පිළිගත්තා. පාසලේ සියලු ම සිසුන් දෙපස සිටු සායු නාද පැවැත්වූවා. පිරිත් දේශනාවට කලින් ගිලන්පස බුද්ධ පූජාව තැන්පත් කළා. ඉන් පසුව ස්වාමීන් වහන්සේලා ගිලන්පස වැළදුවා. විදුහල්පතිතමා ලොකු හාමුදුරුවන් වහන්සේට දැහැන් වට්ටිය පිළිගත්වා පිරිත් දේශනාවට ආරාධනා කළා.

“උන්වහන්සේ පිරිත් පින්කම ගැන අනුගාසනාවක් පැවැත්වූවා. අත්තම්මා දන්නවා ද බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලෙත් පිරිත් දේශනා පවත්වලා තියෙනවලු. එක බමුණු කුමාරයෙක් පුංචි කාල ම මිය යන බව දැනගත් දෙමාපියෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත ගියාලු. බුදුරජාණන් වහන්සේ ස්වාමීන් වහන්සේලා සමග එක්ව පිරිත් දේශනාවක් පැවැත්වූවාලු. ඒ පිරිතේ අනුහසින් කුමාරයා මරණයෙන් බේරුණාලු. ඉන් පසු දිසායු නම් වූ ඒ කුමාරයා අවුරුදු 120ක් ජ්වත් වුණාලු.”

“එක තමයි පුතෙක්, පිරිත් පින්කමක අනුහස් බොහෝමයි.”

“අපි හැමෙර් ම පිරිත් තුළ දැනේ රඳවාගෙන එදා ර එම් වනතුරු පිරිත් ඇහුවා අත්තම්මේ.”

“මව් පුතෙක්, පිරිත් අහගෙන ඉඳලා සායු නාද පවත්වන්න ඕනෑ. වැඩිහිටි උදවිය දන්නවා පිරිත් දේශනා කරන විට සායු නාද පැවැත්විය යුතු අවස්ථා. පිරිත් දේශනාවට හොඳින් සවන් දීම ඉතා ම වැදගත් දෙයක්.”

“පිරිත් අවසන් වූ පසු ස්වාමීන් වහන්සේලා අපට පිරිත් පැනුන්නා. පිරිත් තුළ බැඳ ආකිර්වාද කළා. අපි උන්වහන්සේලාට පසග පිහිටුවා වන්දනා කළා.”

“එදා උදේ බුද්ධ පූජාව තැන්පත් කර ස්වාමීන් වහන්සේලාට හිල් දානය පිළිගැන්වූවා; පිරිකර පූජා කළා. දන් පැන් පූජා කරන්න

අපින් සහභාගි වුණා. දානය අවසානයේ මිය ගිය අයට පැන් වඩලා පින් අනුමෝදන් කළා. අප සියලු දෙනාට ම සෙත් පැතුවා.”

“පුතාලගේ පාසලෙන් කරලා තියෙන පින්කම හරි අගයි. පාසලේ වැඩ කරපු අය මතකයට නිවලා පින්දීම කළගුණ සැලකීමක් වෙනවා. තිසර පුතා පින්කමට හොඳින් සහභාගි වෙලා තියෙනවා. ඒ තිසානෙ හැම දේ ම හොඳට මතක තියෙන්නේ.”

“මවි, අත්තමීමේ මට දැන් අපේ ගෙදර පිරින් පින්කමේ කටයුතුවලට උදවු වෙන්නත් පුළුවනි.”

“මගේ පුතාට තුනුරුවන්ගේ ම පිහිටයි. අපි ගෙදර පිරින් පින්කමත් හොඳට කරමු,” යි අත්තමීමා කිවා ය.

ක්‍රියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. පිරින් මණ්ඩපයේ තැන්පත් කර තිබූ දේවල් මොනවා ද?
2. විදුහල්පතිතුමා පිරිතට ආරාධනා කිරීම සඳහා ස්වාමීන් වහන්සේට පිළිගැන්වුයේ කුමක් ද?
3. දානය අවසානයේ ස්වාමීන් වහන්සේලාට පූජා කළේ මොනවා ද?

17 දුන් දෙමු - පින් පුරමු

ඒදින ගුරුතුමිය කියා දුන් බුද්ධ ධර්මය පාචම ගැන සිතමින් යසිරු ගෙට ගොඩවිය.

යසිරු:- අමෙමේ, අද අපට ගුරුතුම් ලමා නිවාසවල ඉන්න යාලවෝ ගැන කියා දුන්නා. ඒ අයට අවශ්‍ය දේවල් දෙන්න පුළුවන් නම් ඒක වටිනා පින්කමක් බව ගුරුතුම් කිවුවා.

අමෙමා:- ඔව් පුතේ, භාමුදුරුවන්ට අපි දානය දෙනවා වගේ ම ලමා නිවාසවල, වැඩිහිටි නිවාසවල ඉන්න අයට අවශ්‍ය දේවල් දීමත් දානයක්. දුගී මගී යාචකයන්ට අවශ්‍ය දේවල් ලබා දීමත්, රෝහලකට අවශ්‍ය දැ ලබා දීමත් දානයක්. ජ්වත් වෙන්න අඩුපාඩුකම් ඇති අයට අවශ්‍ය දේ ලබා දීමත් දානයක්. අපි භාමුදුරුවන්ට දානය සූජා කරන්නේ ග්‍රද්ධාවෙන්. එය සූජා බුද්ධියෙන් දෙන දානයක් ලෙස හැඳින්වෙනවා. ඒත් අපි අනෙක් අයට දානය දෙන්නේ අනුකම්පාවෙන්. එය අනුග්‍රහ බුද්ධියෙන් ලබා දෙන දානයක් හැටියටයි හඳුන්වන්නේ.

යසිරු:- අපි ලබන සුමානේ සුමිතුරු ලමා නිවාසයට දානයක් දෙන්න යනවා කියලා ගුරුතුම් කිවුවා.

අමෙමා:- ඒක නම් හොඳයි. පුංචි කාලේ ම පාසලෙන් මේ වගේ හොඳ දේවල් පුරු කරවීම බොහෝම වටිනවා. ඉතින් පුතාලා මොනවා ද ඒ අයට ගෙනියන්නේ?

යසිරු:- පොත්, පැන්, පැන්සල්, අනෙක් පාසල් උපකරණ, කිරිපිටි, සිනි වැනි ආහාර ද්‍රව්‍ය, බිස්කට්, බොකලට් වැනි රස කැවිලි ගේන්න කියලා තමයි ගුරුතුම් කිවුවේ.

අම්මා:- එහෙනම් පුතේ ගෙනියන්න අවශ්‍ය දේවල් තාත්තා වැඩ ඇරිලා ආවට පස්සේ කබේන් අරගනීමු.

යසිරු:- මගේ උපන් දිනයට තැගි ලැබුණු පොත්, පැන්සල් තියෙනවතේ අම්මේ. මං හිතුවා ඒ තැගිවලින් කොටසක් ඒ යාවචන්ට දෙන්න.

අම්මා:- ඒක නම් භොඳ අදහසක් පුතේ.

ඥමා නිවාසයට යන ද්වස වන විට එහි ගෙනයාම සඳහා බොහෝ දේ රස්කර තිබුණි. අවශ්‍ය දැ බොහෝමයක් තාත්තා මට ගෙනවිත් දුන්නේ ය.

ඥමා නිවාසයට යන ද්වස උදා විය. අප සමග අම්මා ද ගමනට එක් විය. පන්තියේ සැම දෙනාගේ ම සහභාගිත්වයෙන් ඥමා නිවාසයට අවශ්‍ය දේවල් රාජියක් එකතු කර ගත හැකිවීම ගැන ගුරුතුම් අපට ද දෙමාපියන්ට ද ස්තූති කළා ය. එහි ගිය විට ඒ අය අප පිළිගත්තේ හදුනු සතුවිනි.

අපි අම්මලා තාත්තලාගේ ද උදුවූ ඇතිව ඥමා නිවාසය හා වට්ටිව අතුගා පිරිසිදු කළෙමු. පුංචි නංගිලා මල්ලිලා නාවා පිරිසිදු කළේ, අපේ අම්මලා ය. ඉන්පසුව ආහාර ගන්නා ස්ථානයේ ඔවුන් වාඩි කරවුයේ ඥමා නිවාසයේ පාලිකාවන් වන තැන්දලා විසිනි. අප ගෙන ගිය ආහාර වර්ග දෙන විට ඔවුහු අපට ස්තූති කළහ. කා ඩී අවසන් වූ පසු අපි එම්මහනේ පුටු තබා රුමකට වාඩි වුණෙමු. අප සැම එක්ව ගි කියමින් තැබුවෙමු. ඒ අයත් ගායන, රංගන ඉදිරිපත් කළහ.

ඉන් පසුව අප ගෙන ගිය තැගි පාර්සල් යාවචන්ට දේශීතින් ම ලබා දුන්නෙමු. ඒවා ලබාගෙන ඔවුහු අපට “බොහෝම ස්තූතියි”

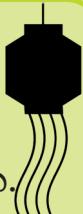
කිවේ ය. නිවාසය භාරව කටයුතු කරන තැන්දා ද අපට ස්තූති කළා ය; කරන ලද පින්කම් අගය කළා ය. අප සැම තැවත පාසල වෙත පැමිණියේ ඉතා සතුවිනි.

එදින සවස තාත්තා පැමිණී පසු අම්මාත් මමත් ලමා නිවාසයට දුන් දානය පිළිබඳ තොරතුරු කිවෙමු. ඒ තොරතුරු අසා සිටි තාත්තා “ප්‍රතාගේ උපන් දිනයට ඒ ලමා නිවාසයට අපිත් දානයක් දෙමු,” යැයි කිවේ ය. එය අසා යසිරු ඉතා සතුවට පත් විය.

ත්‍රියකාරකම

● පිළිතුරු ලියන්න.

1. අනුග්‍රහ බුද්ධියෙන් දානය දිය හැකි අවස්ථා 3ක් ලියන්න.
2. මෙම පාඩමෙන් අපට ගත හැකි ආදර්ශ මොනවා ද?
3. ලමා නිවාසයේ දී අප කළ දේවල් ලියන්න.

18 මෙත් හැගුමෙන් සිත් පුරවමු

“දුවේ ප්‍රතේ, මං අද අපේ සිත පිරිසිදු කරගන්න හැටි ඔයගොල්ලන්ට කියලා දෙන්නම්,” ගුරුතුම් කිවා ය.

“අපිරිසිදු වූ අපේ ඇඳුම් පැලදුම් මෙන් ම අපේ ගෝරයත් වතුරින් හෝදලා පිරිසිදු කරගන්න පුළුවන්.

“ඡීත් අපේ සිත අපිරිසිදු වුණා ම ඒක වතුරින් හෝදලා පිරිසිදු කරන්න බැහැ. තරහ, වෛරය වැනි දේ ඇති වුණා ම සිත අපිරිසිදු වෙනවා. සිත අපිරිසිදු වුණා ම අප කියන්නේ නරක වචන, කරන්නේ නරක වැඩි, පාඩම් කරන දේවල් මතක තියෙන්නෙත් නැහැ.

“සිත පිරිසිදු වුණා ම පාඩම් කරන්න පුළුවන්, පාඩම් කරන දේ හොඳින් මතක තියෙනවා. කථා කරන්නේ හොඳ වචනමයි, කරන හැම වැඩිකින් ම තමන්ටත් අනුන්ටත් යහපතක් ම සිදුවෙනවා.

“සිත පිරිසිදු කරගන්න තම භාවනා කරන්න ඕනෑ. අපි තුනේ පන්තියේ දී භාවනා කළා පුතාලට මතක ද? අද අපි තව දුරටත් භාවනා කරන්න පුරුදු වෙමු. අපි බුද්ධ මන්දිරයට යමු.

“ගැහැනු දරුවන් අර්ධ පර්යංකයෙන් ද පිරිමි දරුවන් බද්ධ පර්යංකයෙන් ද වාඩි වෙන්න. අනිත් අයගේ ඇගේ ගැවෙන්නේ තැති විදිහට වාඩි වෙන්න. දැන් අපි මෙත්මි භාවනාව වඩන්නයි සූදානම් වන්නේ, මෙත්මිය කියන්නේ මිතුරුකමයි. මේ වතාවේ දී අපි තමන්ගෙන් පටන් ගෙන තම සම්පතමයන්ට මෙන් ම දුරස්ව සිටින අයටත් මෙත්මිය පතුරවන්න පුරුදු කරමු.

“දැන් හැමෝ ම තමාගේ දොහොත් මුදුනේ තියාගන්න.

තුන් වතාවක් තමස්කාරය කියන්න.

සාඩු! සාඩු! සාඩු!

සිරුර කෙලින් තබා ගන්න.
වම් අත උචින් දකුණු අත තබා ගන්න.
මෙසේ කියන්න.

මගේ සිත පිරිසිදු ය පිරිසිදු ය	පිරිසිදු ය
මගේ සිත සන්සුන් ය සන්සුන් ය	සන්සුන් ය
මගේ සිත තැන්පත් ය තැන්පත් ය	තැන්පත් ය
මගේ සිත පිරිසිදු ය සන්සුන් ය	තැන්පත් ය

මම නිදුක් වෙමිවා!
නීරෝගී වෙමිවා!
සුවපත් වෙමිවා! සුවපත් වෙමිවා! සුවපත් වෙමිවා!

මා මෙන් ම මාගේ දෙමාපියෝ ද මාගේ වැඩිහිටියෝ ද
මාගේ හිතවන්තයෝ ද මාගේ අහිතවන්තයෝ ද
මේ ගමේ වසන්නා වූ ද, මේ නගරයේ වසන්නා වූ ද,
සියලු සත්ත්වයෝ,
නිදුක් වෙත්වා! නීරෝගී වෙත්වා! සුවපත් වෙත්වා!
වෙටර නැත්තෙය් වෙත්වා! තරහ නැත්තෙය් වෙත්වා! නපුරු අදහස්
නැත්තෙය් වෙත්වා! දුක් පීඩා නැත්තෙය් වෙත්වා!
සුවපත් වෙත්වා! සුවපත් වෙත්වා! සුවපත් වෙත්වා!

සාඛු!   සාඛු!   සාඛු!

ප්‍රහාණුවට

● දිනපතා බුද්ධ වන්දනාව සිදු කර වික වේලාවක් හාවනා කිරීම පුරුදේදක් කර ගන්න.

19 ශ්‍රමය දීම බුනයක්

“ආයුබෝවන් !

තෙරුවන් සරණයි ! දුවේ පුතේ.”

“ආයුබෝවන් !

තෙරුවන් සරණයි ! ගුරු මැණියනි.”

“දුලා, පුතාලා දන්නවා ද ත්‍රිවිධ පුණු ක්‍රියා කියන්නේ මොනවා ද කියලා? යි” ගුරුතුම් ඇසුවා ය.

“මම දන්නවා. ත්‍රිවිධ පුණු ක්‍රියා තමයි, දාන, සීල, භාවනා කියන්නේ,” සිතුල පිළිතුරු දුන්නේ ය.

“බොහෝම හොඳයි පුතා. අපි හැමෝෂ ම දානමය පින්කම් කරලා තියනවානේ. ඒ දානවල දී ආහාර වර්ග, පොත්පත්, ඇඳුම් පැලදුම් වගේ දේවල් දන් දුන්නා මතක ඇති. අද මම දුලා පුතාලට කියලා දෙන්නේ විශේෂ දානයක් ගැන. තමන්ගේ වෙහෙස මහන්සිය යොදුවලා පොදු කටයුත්කාට සහභාගි වීමක් තමයි මේ දානය. ඒ කියන්නේ අපේ ශ්‍රමය යොදුවලා පොදු දෙයකට සහභාගි වෙලා අපට පින් රස් කර ගන්න පුළුවන්. අපි ඒ පින්කම හඳුන්වන්නේ ශ්‍රමදානය කියලයි.”

“අයි ගුරුතුම් අපි තුන්වන ග්‍රේණියේ දී පන්සල පිරිසිදු කළේ ශ්‍රමදානයකින්,” ධනුක කිවේ ය.

“අපේ දහම් පාසලෙන් වැඩිහිටි නිවාසයකට ගියා අම්මලා තාත්තලාත් එක්ක. අපි හැමෝෂ එකතුවෙලා ලොකු ශ්‍රමදානයක් කළා,” නිපුන් කිවේ ය.

“එහෙනම් නිපුන් පුතේ යාලවන්ට දැනගන්නත් එක්ක පුතා ඒ ශ්‍රමදානය කළ හැටි කියන්නකෝ,” ගුරුතුම් කිවා ය.

නිපුණ් ගුමදානය කළ හැටි විස්තර කළේ ය.

“එලිමහනේ තිබූ බංකුවල ආච්චිලා සීයලා එක්කරගෙන ඇවිත් වාඩි කළා. සමහර අය එක්කරගෙන ආවේ රෝද පුදුවලින්. අපි ආච්චිලා සීයලා සමග රික වේලාවක් කතා බහ කරමින් හිටියා.

“තාත්තලා නිවාසයේ මකුඟ දැල් කඩලා අතුගාලා සේදා පිරිසිදු කළා. ඇදන්වල කොට්ට මෙට්ට අව්වට දැමුවා. ඇද ඇතිරිලි හා කොට්ට උර සේදා පිරිසිදු කළේ අම්මලා.

“අච්චිලා සීයලා කන බොන පිගන් කොජ්ප සේදාන්න අපිත් උදුවු කළා. සමහර ආච්චිලා සීයලාට තනියම නාගන්න බැහැ. අම්මලාගේ උදුවු ඇතිව අපි ඒ අයට නහවා පිරිසිදු කළා. ඉලා ප්‍රතාලා හැම දෙනාට ම නීරෝගී සුවය ප්‍රාරුථනා කරනවා. අපට කළ උදුවු උපකාරවලට බොහෝම පින් කියා ආච්චිලා සීයලා අපට කිවුවා.

“මිදුලේ වල් පැළ ගැලෙවිවේ අපි. තාත්තලා තණකාල උදුලු ගාලා වත්ත පිටිය පිරිසිදු කළා. මුළු වැඩිහිටි නිවාසය ම පිරිසිදු කර හැමෝම එක තැනකට රස් වුණා.

අප රැගෙන හිය කැම බීම ආච්චිලා සීයලාට දුන්නා. ඒ අය හර ම සතුවින් කැම කැවා. සමහර අයට අපේ අම්මලා කැම කැවුවා. අපි ගිත ගයමින් නටමින් ආච්චිලා සීයලා සතුවූ කළා. ඒ අයත් ගිත ගයමින් අත්පොලසන් දුන්නා. එක සියා කෙනෙක් අප කළ ගුමදාන පින්කම ගැන ස්තුති කතාවක් කළා. අපි ඒ හැම දෙනාට ම වැන්දා. අප වැන්ද විට ආච්චිලා සීයලා අපට “බුදු සරණයි, තෙරුවන් සරණයි!” කියා ආයිරවාද කළා.”

“බොහෝම හොඳයි නිපුණ් පුතේ. ගුමදාන පින්කම ගැන පුතා අපට ඉතාම හොඳින් කියා දුන්නා”

“ඉතිං දුලා පුතාලා කැමැති ද පුංචි ගුමදානයක් කරන්න?”

“මව ගුරුතුමි,” සිසුහු එක හඩින් කිහ.

“එහෙනම දුවේ පුතේ අපිත් එකතුවෙලා පාසල් වත්ත පිරිසිදු කිරීමේ ගුමදාන පින්කමක් ලබන සතියේ කරමු.”

කියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. ගුමදානයේ දී ලෙසින් කළ වැඩ 2ක් ලියන්න.
2. ගුමදානයේ දී දෙමාපියන් කළ වැඩ 2ක් ලියන්න.
3. වැඩිහිටි නිවාසයේ ආච්චිලාට හා සීයලාට වැන්ද විට ඔවුන් කළ ආයිරවාදය කුමක් ද?

20 සිල් සුවඳ පතුරමු

“අම්මේ මෙවර වෙසක් පෝයට අපි සිල් සමාදන් වෙනවා. අපේ ගුරුතුම් පෙර පෝය වැඩසටහනක් හදලා අප ඒ ගැන දැනුම්වත් කළා, ධරුම දේශනා, බුද්ධ පූජා පෙරහැර, භාවනා වැඩසටහන්, ජාතක කතා භා පිරිත් දේශනා රේට ඇතුළත් කරලා තිබුණා,” පාසලේ සිට පැමිණී සතික අම්මාට කිවේ ය.

“මව් පුත්, සිල් වැඩසටහනකින් සිත, කය භා වචනය යන තුන ම සංවර කර ගැනීම සිදුවෙන්න ඕන. ඒ විදියට වැඩසටහන සකස් කරලා ඇති,” අම්මා කිවා ය.

“පාසල පිරිසිදු කරන්නයි, වෙසක් සැරසිලි කරන්නයි අම්මලාටත් එන්න කිවුවා,” සතික කිවේ ය.

වෙසක් කුඩා, බොද්ධ කොඩි වැල්, රලි පටි භා දම්වැල් සකස් කිරීම එක් එක් පන්තිවල සිසුන්ට පවරා තිබුණී. වෙසක් සැරසිලි සඳහා පොලිනීන් භාවිත නොකරන ලෙස ගුරුතුමිය සිසුන් දැනුම්වත් කළා ය.

වෙසක් පොහොය දින සතික උදෙන් ම අවදි විය. ඔහු දත් මැද මුහුණ සේදුවේය, පිරිසිදු සංවර සුදු ඇදුමෙන් සැරසී, උතුරු සළව හැද අම්මා සමග පාසල වෙත පියනැගුවේ ය.

එදින පාසල පන්සලක අසිරිය ගෙන තිබුණී. ගබා විකාශන යන්තුයෙන් බුදු ගුණ ගිත ප්‍රවාරය වෙමින් තිබුණී. පාසලේ වෙසක් අසිරිය සිසුන්ගේ සිල් සමාදන් වීමේ ආගාව තවත් වැඩි කළේ ය.

“මම දැනුම දීම සියලු ම දු පුතුන්ටයි. සිල් සමාදන් වීම සඳහා සියලු ම දු දරුවන් ප්‍රධාන ගාලාව වෙත පැමිණ හිඳ ගන්න. සිල්

සමාදන් කරවීම සඳහා ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම්වීමට කටයුතු සූදානම්,” යනුවෙන් නිවේදනය කෙරිණි.

මුතු කුඩාය යටින් වඩින ස්වාමීන් වහන්සේගේ පා දෝවනය සතිකට ද පා එස දැමීම දිනෙනත්ට ද පැවරී තිබුණි. ගාලාව මැද එලා තිබු පාවචය මතින් ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්මාසනය වෙත වැඩම කළහ. එවිට සියලු දෙනා ම නැගිට සාඛු නාද පැවැත්වුන.

අටසිල් සමාදන් වීම සඳහා සූදානම් වන ලෙස ස්වාමීන් වහන්සේ දැන්වු පසු සියලු දෙනා සිල් ඉල්ලීමේ වාක්‍යය කිවෝ ය.

මිකාස අහං හන්තේ තිසරණෙන සද්ධීං

අවධාර උපෝසථ සිල් ඔමමං යාචාමි

අනුග්‍රහං කත්වා සිල් දේඛ මේ හන්තේ

අනුකම්පං උපාදාය

සිසුන් සිල් සමාදන් කරවීමෙන් අනතුරුව ස්වාමීන් වහන්සේ දේශනා කළේ ප්‍රං්ඡී උපාසක උපාසිකාවන් අද ද්‍රව්‍යේ සංවර්ධනය සංසුන්ව සිටිය යුතු බව ය. හොඳින් සිලය ආරක්ෂා කර ගත යුතු බව ය.

ර්ලගට ප්‍රං්ඡී පෙරහැරක් සංවිධානය කර බුද්ධ පූජාව තැන්පත් කරන ලදී. සියලු දෙනා ගාරා සත්ස්කායනා කරමින් බුද්ධ පූජාව පූජා කළහ.

හිල් දානය ගත් සිසුහු ධර්ම දේශනාවකට සවන් දුන්හ. වෙසක් පොහොය පිළිබඳ කරුණු රාඹියක් එම ධර්ම දේශනයෙන් ඔවුනට දැනගත හැකි විය.

භාවනා වැඩසටහන සැම දෙනාගේ ම සිත සංවර කර ගැනීම සඳහා වැදගත් වන බව ස්වාමීන් වහන්සේ දේශනා කළහ. සැබැවින් ම සිසුන් නිහඹව, සංවරව භාවනාවට එක් වීම ගැන ගුරුවරු සහ දෙමාපියෝ බෙහෙවින් සතුවූ වූහ.

අනතුරුව දහවල් බුද්ධ පූජාව පූජා කළ ඔවුනු දහවල් දානය සිද්‍හා සිදානම් වූහ. දානය ගැනීමට පෙර දානය සකස් කර දුන් සැමට පින් ලබා දීමේ වාක්‍යය ගුරුතුමිය විසින් කියවන ලදී.

“වණ්ඩුපථ ජාතකය” ඇසුරින් ස්වාමීන් වහන්සේ කළ ධර්ම දේශනය කාගේත් සිත් ගත්තේ ය.

සියලු ම ගුරු මැණිවරු, පියවරු හා දු දරුවෝ එක් ව කරණය මෙත්ත පූත්‍රය සංශ්ක්‍රායනා කළහ.

සවස ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කර සිසුනගේ සිල් පවාරණය කරවූහ. සතික අම්මා උගට පැමිණ අම්මාට වැන්දේ ය.

“ප්‍රතාලගේ සිල් වැඩසටහන භරි ම අගෙයි,” අම්මා කිවා ය.

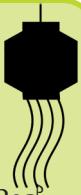
“අම්මේ මං රළුග පෝය ද්‍රව්‍යට පන්සලේ සිල් සමාදන් වෙනවා,” සතික කිවේ ය.

“මගේ ප්‍රතාට තුනුරුවන් සරණයි!” කියමින් අම්මා සතිකගේ හිස අතගැවා ය.

ත්‍රියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. සිල් වැඩසටහනට පෙර පාසලේ සිදු කළ කාර්යයන් 3ක් ලියන්න.
2. සිල් වැඩසටහනේ තිබුණු අංග පෙළගස්වා ලියන්න.

21 නායකයා

(වේදිකාවේ තිරය විවෘත විය. සිසුපු “නායකයා” නම් නාට්‍යය රගදැක්වීම ආරම්භ කළහ.)

ගැල් නායකයා - සුතිමල ර්යේ ට මට නින්ද ගිය නිසා ගොනුන්ට අණ දෙන්න කෙනෙක් තැකිවුණා. ඒ නිසා ර්යේ හටස අපි හිටපු තැනට ම ගොන්නු ගැල් අරගෙන ඇවිත් තියෙනවා.

සුතිමල - නායකතුමති, අපි දැන් මොක ද කරන්නේ? මිනිස්සුන්ට ගොන්නුන්ට කොහොම ද මේ නිරදක කාන්තාරේ අපි වතුර සොයා ගන්නේ?

නන්දිමිතු - තව එක දච්සකින් ගමන ඉවර වෙන නිසා ර්යේ ඉතුරු වතුර විසි කරලා දැමීමනේ. මේ කාන්තාරේ අපට වතුර තැකිව මිය යන්න සිද්ධ වේවි ද?

ගැල් නායකයා - අපි දැන් මූහුණ දිලා ඉන්නේ ලොකු කරදරේකට. ගැල් සාත්ත්වේ නායකයා විදියට මං හැම කෙනකුගේ ම ජීවිත බේරගන්න විදියක් කළුපතා කරන්න ඕනෑ. පහුගිය දච්සවල මගේ නායකත්වය, මගේ තීරණ කුවුරුත් කැමැත්තෙන් පිළිගත්තා. ඒ විදියට වැඩ කළා. නායකයා විදියට මට ලොකු වගකීමක් තියෙනවා ඔබ සැම දෙනාගේ ම ජීවිත ගැන. මේ අවස්ථාවේ අපි හැමෝම එකතු වෙලා මේ කරදරයෙන් බේරෙන්න උත්සාහ කරමු.

සුතිමල - ඔව් අපි සියලු දෙනා එකතු වී නායකතුමාට උද්ධු කරමු.

(ගැල් නායකයා හාත්පස මනාව පරික්ෂා කර බලයි)

ගැල් නායකයා - ආ..... අරු ඇතින් ජේනවානේදර්තණ පදුරක්. යම් අපි එතැනට ගිහින් බලමු.

- සුභාති - ඔව්, ඩොඳට වැඩුණු ර්තණ පදුරක්.
- ගැල් නායකයා - කාන්තාරේ ර්තණ පදුරක් වැඩෙනවා නම් මෙතන වතුර තියෙන්න ම ඕනෑ. අපි මේ පදුර ගලවලා දාලා පොලොව හාරලා බලමු.
- නන්දීමිතු - එහෙමයි නායකතුමති.
- ගැල් නායකයා - සුනිමල, ගිහිං ගැල්කරුවන් කිපදෙනෙක් අඩුගැහැන එන්න. කරත්තවල තියෙන පොලොව හාරන්න පුළුවන් උපකරණත් අරගෙන එන්න.
- සුනිමල - එහෙමයි නායකතුමති.
- ගැල් නායකයා - නන්දීමිතු, සුභාති අපි මුහුණ දීලා ඉන්න කරදරෙන් ගැලවෙන්න නම් අපි එකමුතු වෙන්න ඕන. වෙහෙසයි කියලා හිත දුරටත්

කරගන්න එපා. අපි කවුරුත් එකතු වෙලා පදුර ගලවලා දාලා පොලොව හාරලා බලමු. මෙතන වතුර තියෙන්න ම ඕනෑ.

නන්දීමිතු සහ සුභති - නොඅමයි අපි එහෙම කරමු.

(සුභති හා නන්දීමිතු එකතු වී පදුර ගලවා දමා එතැන පොලොව හාරන්නට පටන් ගනිති. තවත් ගැල් කරුවන් කීප දෙනෙකුත් ඒ සඳහා එකතු වී වැඩ කරති. සැහෙන වේලාවකට පසු ව ගැඹුරු වළක් කැණීමට ඔවුනට හැකි වෙයි. එහෙත් අවසානයේ පත්‍රලේ කඩ ගලක් හමුවීමෙන් ඔවුහු මන්දෝත්සාහී වෙති.)

සුභති - හරි ම මහන්සියි. අපි කොච්චර පොලොව හැරුවද? දැන් තියෙන්නේ විශාල ගලක් විතරයිනේ.

(ගැල් නායකයා වළට බැස පත්‍රලේ ඇති ගලට කන තබා බලයි.)

ගැල් නායකයා - මේ ගල යටින් වතුර පාරක් ගලන හඩක් ඇහෙනවා. අපි මේ යකඩ මිටිවලින් ගහලා ගල බිඳීමු.

ගැල්කරුවෝ - මේ ගල බිඳීන්න පුළුවන් වෙයි ද නායකතුමනි?.

ගැල් නායකයා - අපි උත්සාහ කළේ තැත්තම් මේ කාන්තාරේ ම අපට මිය යන්න සිද්ධ වේවි.

නන්දීමිතු - ඔව්! ඔව්! අපේ නායකතුමා කවදාවත් අපට වැරදි දෙයක් කියලා තැනේ.

සුතිමල - හයියෙන් ගහලා ගල බිඳීමු. ඔන්න එහෙනම් එකයි... දෙකයි.... තුනයි....

සුභති - ආ..... මෙන්න ගල බිඳුණා. මෙන්න.... මෙන්න.... වතුර එනවා.

(ගැල්කරුවෝ ප්‍රීතියෙන් මල්වරසන් දෙති.)

- ගැල් නායකයා - කවුරුත් මං කියන දේ ඇපුවා. එකතු වෙලා වැඩ කළා. අපි අපේ අහියෝගය ජය ගත්තා. දැං ඉතින් කවුරුත් නාලා, කැම උයලා, කාලා බිලා ගොනුන්ටත් වතුර පොවලා, නාවලා, කන්න දීලා හටසට ගමන පිටත් වෙමු. අද සටස ආපසු පිටත් වෙනකොට මෙතැන සලකුණක් තබලා යමු.
- සුනිමල - ඒ මොකට ද නායකතුමනි?
- ගැල් නායකයා - මේ කාන්තාරේ ප්‍රසිද්ධ නිරුදුක කාන්තාරේ කියලනේ. නිරුදුක කියන්නේ වතුර නැ කියන එකනේ. අපි මෙතැන තොචියක් ඔසවලා වතුර තියෙන තැනක් බව දන්වමු. කාන්තාරේ හරහා යන අනිත් අයටත් මෙතනින් වතුර ලබාගන්න පුළුවන් වේවි.
-
- ගැල්කරුවෝ - ඒක බොහෝම හොඳ අදහසක්. අපි එහෙම කරමු.

(වණ්ණුපථ ජාතක කථාව ඇසුරින් රශ දක්වන ලද නායකයා නම නාට්‍යය අවසන් කරමින් වේදිකාවේ තිරය වැසිණ.)

ඩ්‍රියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. නායකතුමාකාන්තාරයේ තැනක වතර ඇති බවට අනාවැකියක් පලකලේ කුමක් දැකීමෙන් ද?
2. එම ස්ථානය භාරාගෙන යන විට හමුවූයේ කුමක් ද?
4. මෙහි සඳහන් නායකතුමා සතු ගුණාංග මොනවා ද?

ප්‍රහැනුවට

විපතක් වූ විට - දිරීමත් විය යුතු
විපතේදී කාටත් - පිහිටක් විය යුතු

ගුරුතුමා පන්තියට ආවා. ලමයි කුවරුත් නැගිවා.

“ආයුබෝවන් තෙරුවන් සරණයි! දරුවනි.”

“ආයුබෝවන් තෙරුවන් සරණයි! ගුරුතුමනි.”

ආවාර කිරීමෙන් පසු ලමයි නැවතන් වාචි වුණා. ගුරුතුමා පන්තිය ඉදිරියට ආවා.

“දරුවන්ට හොඳ පණීවුචියක් දෙන්නයි මං දැන් සූදානම් වෙන්නේ.”

ලමයි පණීවුචිය අහන්න උනන්දු වුණා.

“මෙවර පාසලේ ත්‍යාග ප්‍රදානේත්සවයට අලුත් අංගයක් එකතු කරලා තියෙනවා. ඒ තමයි සැම පන්තියකින් ම හොඳ ම ලමයා තෝරා ත්‍යාගයක් පිරිනැමීම. එතැන දී අපි ලමයා ගැන කරුණු කිහිපයක් සලකා බලනවා.

“දිනපතා පාසලට ඒම, පොත්පත් පිරිසිදුව තබා ගැනීම, ගුරුවරුන්ට කිකරුව ඉගෙනීමේ කටයුතු කිරීම, දෙමාපියන්ට ගුරුවරුන්ට ගරු කිරීම වගේ සුවිශේෂ ගුණාංග සෞයා බලා ලකුණු දෙනවා.

“මෙට අමතරව ලමයින්ටත් අවස්ථාව තියෙනවා තමන්ගේ පන්තියෙන් හොඳ ම යාවෙශක් තෝරන්න.”

කතාව නතර කළ ගුරුතුමා ලමයින් දෙස බැලුවා. ලමයින් ඉතා ම ඕනෑකමින් කතාව අසාගෙන සිටින ආකාරය දුටුවා.

“දැන් මේ දරුවන්ට කියන්න පුළුවන් මේ පත්තියේ ඉන්න හොඳ ම ලමයෙක් ගැන. එයා හොඳ ඇයි කියලත් කියන්න යින.” ගුරුතුමා කිවුවා.

“සුජානි හරි ම හොඳයි. කරුණාවන්තයි,” තිළිණී කිවුවා.

“සුජානි ගැන වෙන මොනවා ද කියන්න තියෙන්නේ?” ගුරුතුමා ඇසුවා.

කවුරුත් තිශ්චබිදව සිටියා.

“තිලක් භුගක් හොඳයි. තිලක් ගේන කැම අපටත් බෙදලා දෙනවා,” කසුන් කිවුවා.

“වෙන මොනවා ද තිලක් ගැන කියන්න තියෙන්නේ?” ගුරුතුමා ලමයින්ගෙන් ඇහුවා.

කවුරුත් කතා කළේ තැ.

“මුදිතා භුගක් හොඳයි. කරුණාවන්තයි. උදෙන් ම පාසලට එනවා,” තාරුකා කිවුවා.

“මුදිතා ගැන වෙන මොනවා ද කියන්න තියෙන්නේ?” ගුරුතුමා ලමයින්ගෙන් ඇහුවා.

“අපට ඉගෙන ගන්න උදුව කරනවා,” රමණී කිවුවා.

“ඒ ගැන තව විස්තර විකක් කියන්න,” ගුරුතුමා රමණීට කිවුවා.

“අපට අමාරු පාඩම් කියා දෙනවා.”

“මොනවා ද අමාරු පාඩම්?”

“මට ගණීතය අමාරුයි, මම උදෙන් ම ඇවිත් මුදිතාගෙන් අමාරු ගණන් අහගන්නවා. මුදිතා කරුණාවෙන් අමාරු ගණන් මට තේරුම් කරලා දෙනවා. ඒ නිසා මම දැන් ගණීතය පාඨමට භූගක් ආසයි,” රමණී කිවුවා.

“මට රචනා ලිවීම අමාරුයි. මුදිතා මට රචනාවලට ඕන කරුණු කියා දෙනවා. පිළිවෙළකට රචනාව ලියන හැවිත් කියා දෙනවා. පොත් පත්තර කියවලා කරුණු සොයාගන්න කියලත් උනන්ද කරවනවා,” තුෂාරි කිවුවා.

“තවත් තොරුතුරු තියෙනවා ද මුදිතා ගැන කියන්න?” ගුරුතුමා නැවතත් පන්තිය දිහා ඕනෑකමින් බලා ඇසුවා.

“මුදිතා හැමදාම හවසට අසල්වැසි නංගිලා මල්ලිලා කීපදෙනෙකුට පාඨම් කියලා දෙනවා කියලා මම දන්නවා,” දි තුෂාරි කිවුවා.

“අකුරු හරියට ලියන්න, නිවැරදි ව ලියන්න කියලා මුදිතා මට කියලා දෙනවා. මගේ අකුරු ඉස්සර ලස්සන තැ. මුදිතා කියා දුන්නට පස්ස මට ලස්සනට අකුරු ලියන්න පුළුවන්. මං දැන් ලියන්නත් හරි ම ආසයි,” අකිල කිවුවා.

“විතු ඇදලා පාට කරන්න ගත්තා ම මට පාට තෝරගත්න අමාරුයි. මුදිතා මට ඒකට උදුවූ කරනවා. විතු ගුරුතුම් කිවුවා දැන් මගේ විතු හරි ම ලස්සනයි කියලා. මට හරි ම සතුවුයි,” කමලානි කිවුවා.

“මුදිතා හරි ම හොඳයි,” පන්තියේ හැම දෙනා ම කිවුවා.

“මට දැන් වැටහෙනවා මුදිතා කාටත් උදුවූ කරන හොඳ ලමයෙක් බව. තමන් දත්ත දේ කියා දෙන්න සමහර ලමයි කැමැති තැ. මුදිතා ලග තියෙන්නේ අනතිමානී ගුණය. ඒ කියන්නේ අහංකාරකම හා ආච්මිබරකම තැතිකම. ඒ තිසා තමන් දත්තා දේ ආච්මිබරකමක් තැතිව යහළවන්ට කියලා දෙනවා. මුදිතා ලග තියෙන්නේ උසස් ගුණයක්. ඒ තිසානේ පන්තියේ ලමයි ඔක්කොම මුදිතා හොඳ ලමයෙක් බව කිවුවේ. එහෙනම් මේ පන්තියේ හොඳ ම ලමයා විදියට මුදිතා තෝරාගත්ත මම කැමැතියි,” ගුරුතුමා මුදිතා දිහා බලා කිවුවා.

පන්තියේ ලමයි සියලු දෙනා ම අත්ප්‍රඩි ගැහුවා.

මුදිතා වාඩි වී සිටි තැනින් තැගිට ගොස් ගුරුතුමාට වැන්දා.

ක්‍රියාකාරකම

❖ අදාළ වවන යොදා හිසේතැන් පුරවන්න.

1. මෙවර ත්‍යාග පුදානෝත්සවයට _____ ලමයා
තෝරා ත්‍යාගයක් පිරිනැමීමේ අංගය ද එකතු විය.
(දක්ෂතම / හොඳ ම).
2. හොඳ ම යහළවකු තේරීමේ අවස්ථාවට පන්තියේ සියලු ම
සිසුන්ට ද සහභාගි වීමට ඉඩක් ලබා දී _____
(තිබුණී / නොතිබුණී)
3. පන්තියේ සිටි දිජා දිජාවන් අතරින් හොඳ ම ලමයා ලෙස
තෝරුණේ _____ ය.
(රමණී / මුදිතා)
4. මුදිතා පන්තියේ යහළවන්ට සැම විට ම උදුවූ _____ ය.
(කලා / නොකලා)
5. මුදිතා ලග තිබු ගුණය හැඳින්වෙන්නේ _____ ගුණය
නම්නි.
(නිහතමානී / අනතිමානී)

23 සුභාෂ්චිතය යහපත්ය

ගුරුතුම් පන්තියට එන විට වාඩී වෙලා හිටපු ලමයි ඔක්කොම හිට ගත්තා.

“අයුබෝවන් තෙරුවන් සරණයි! දරුවනි,” ගුරුතුම් කිවුවා.

“අයුබෝවන් තෙරුවන් සරණයි! ගුරුතුම්.”

ගුරුතුම් ලමයි කුවුරුත් දිහා නොදට බැඳුවා. සුජානි දුකෙන් ඉන්නවා ගුරුතුම්ට පෙනුණා. ගුරුතුම් ඒ ගැන සුජානිගෙන් ඇඟුවා.

“මට අද උදේ ම ලමයෙක් තරක වචනවලින් බැන්නා. මං කිසි වරදක් කළෙත් නැහැ,” සුජානි කිවුවා.

“මට ගුරුතුම් අපටත් ඇඟුණා. ඒ ලමයගේ වචන හරි නපුරුයි,” අනෙක් ලමයිනුත් කිවුවා.

“ඒ ලමයා කුවුද කියල මම දැන් අහන්නේ නැහැ. පසුව ඒ ගැන කතා කරමු. දැන් හිත හදාගෙන පාඩුමට සූදානම් වෙමු,” කියු ගුරුතුමිය සුජානිගේ හිස සහ මූහුණ අතශැවා. සුජානි අහිංසක ලෙස සිනාසුණා.

“අද අපට ඉගෙන ගන්න තියෙන්නෙත් සුභාෂ්චිත වචන ගැනයි. ප්‍රතාලා කියන්න බලන්න සුභාෂ්චිත වචන කියන්නේ මොනවා ද කියලා,” ගුරුතුම් විමසුවා.

“නොද වචන,” තිළිණී කිවුවා.

“යහපත් වචන,” සුජ්‍යත් කිවුවා.

“මවි දරුවනේ, අපි කතා කරන යහපත් වචනවලට තමයි සුභාෂිත වචන කියලා කියන්නේ. බොරු කීම, කේලාම් කීම, පරැශ වචන කීම, හිස් වචන කතා කිරීම හොඳ ලමයි කරන්නේ නැහැ. වෙනත් කෙනකුගේ හිත රිදෙන වචන කතා කිරීම නරක ගතියක්. සතුන් වුණුන් පරැශ වචන කියනවාට බනිනවාට කැමැති නැති බව දුවලා ප්‍රතාලා ඉගෙනගෙන තියෙනවා නේදී?”

“මවි ගුරුතුම් නන්දිවිසාල ජාතක කතාව අපිට මතකයි. දහම් පාසලේ දී අපි ඉගෙනගෙන තියෙනවා.”

“අපි කොහො දී ද සුභාෂිත වචන කියන්න ඕනෑදී?” ගුරුතුම් ඇහුවා.

“පන්සලේ දී,” සිතුලි කිවුවා.

“පන්තියේ දී,” නාලක කිවුවා.

“ගෙදර දී,” කලණී කිවුවා.

“හොඳයි. පන්සලේ දී, පන්තියේ දී, ගෙදර දී විතරක් නෙවෙයි, අපි හැම තැනක දී ම යහපත් වචන කතා කරන්න ඕන. ඒකට වෙලාවක් ස්ථානයක් ඕනෑදී නැහැ. ඔයගොල්ලා ඔක්කොම යාලවෝ. යාලවෝ වුණා ම සමගියෙන් ඉන්න ඕන. ආදරයෙන් කරුණාවෙන් කතා කරන්න පුරුදු වෙන්න ඕනෑදී.”

“සුභාෂිත වචන කතා කරන අයට කවුරුත් ආදරය කරනවා. ඒ වගේ ම කවුරුත් ගරු කරනවා. සුභාෂිත වචන කතා කරන අයගේ අවබාද අහන්න හැම දෙනා ම කැමැතියි. සුභාෂිත වචන නිසා හිතට දැනෙන්නේ ලොකු සතුවක්, සැනසීමක්,” ගුරුතුම් නැවතත් කිවුවා.

ප්‍රහුණුවට

● පහත සඳහන් ගාරා පාද දෙක මතකයෙන් කියන්න පුරුදු වෙන්න.

“සුභාසිතා ව යා වාවා
ශේතං මංගලමුත්තමං”

24 සම්බන්ධ උතුම් වේ

අත්තම්මාත්, සියාත් එනවා දුටු කසුන් මිදුලට දුවගෙන ගියා; ගේවූව ඇරියා.

“දැන් නිවාඩු කාලේ නේද ප්‍රතේ?” සියා ඇහුවා.

“මච් සියේ, මාසයක් ම නිවාඩු,” කසුන් කිවුවා.

කසුන් අත්තම්මාගේ අතේ තිබුණු බැගය ඉල්ලා ගත්තා. කවුරුත් ගෙට ගියා. සියා තම අතේ තිබුණු අනෙක් බඩුමුවූ මේසය උඩ තිබිලා.

සියයි, අත්තම්මයි සාලේ වාඩි වුණා. සාලේ තිබුණු පිළිවෙළ ගැන සතුටු වුණු අත්තම්මා කසුන්ගෙන් මෙසේ ඇසුවා: “කසුන් ප්‍රතේ, ඔයාලා කොහොම ද මේ තරම් පිළිවෙළට ගෙදර තියාගන්නේ?”

“අත්තම්මේ, අපේ අම්මයි තාත්තයි අපට කියලා දිලා තියෙන්නේ, අපි යම් දෙයක් අරන් වැඩක් කළාට පස්සේ ඒක ගත්ත තැනින් ම ආපසු තියන්න කියලා. මමයි, මල්ලයි, තංගයි තුන් දෙනා ම ඒ විදියට ම වැඩ කරනවා. එක් කෙනකුට අමතක වුනොත් දැක්ක කෙනා අරන් තියනවා. අපි අතර බේදයක් නැ”

“කොයි තරම් හොඳයි ද? හොඳ ලමයි තුන් දෙනෙක් ඔයාලා.”

“අත්තම්මා බලන්නකෝ අපේ කාමරේ ලස්සන,” තංගී අත්තම්මාගේ අතින් අල්ලාගෙන කාමරේට ගියා.

මවුන්ගේ පොත් වෙන වෙන ම පිළිවෙළට පොත් රාක්කයේ අසුරා තිබුණා. ඒ වාගේ ම මවුන්ගේ ඇදුම්, ඇදුම් රඳවනයේ එල්ලා තිබුණා. ඇදෙන් මත හෝ බිම හෝ කිසි ම ඇදුමක් අමතක වීමකින්වත් දමා තිබුණේ නැ. සියාත් මවුන්ගේ කාමරේට ආවා.

“මම ගේ හැම තැන ම ඇවිද්දා. හරි ම ලස්සනයි. කොහොවත් එක කොළ කැල්ලක්වත් වැටිලා නැ.” සියා කිවා.

“මච් සියේ අපි තුන්දෙනා ම සමගියෙන් ගෙදර පිරිසිදුවට තියාගන්න පුරුදු වෙලා ඉන්නේ. බිම කඩාසියක් වැටිලා තිබුණෙන්ත් අපි ඒක අහුලලා අයින් කරනවා.”

“අපි අද ඉස්කොලේ ගිහින් ඇවිත් ඇදුගෙන ගිය ඇදුම ගලවලා රේදී වැලේ වැනුවා. දහඩිය වේළෙන්න වැලට ඇදුම දාන්න කියලා අම්මා අපට කියාදිලා තියෙනවා,” නංගි කිවාවා.

“සියා දන්නවා ද? අපි සෙනසුරාදා, ඉරිදා, තිවාඩු ද්වස්වලට අම්මාත් තාත්තාත් එක්ක එකතුවෙලා මූල ගෙදරමත්, මල් පාත්තිත්, මිදුලත් පිරිසිදු කරනවා. මල් පැළවලට පොහොර, වතුර දානවා, වෙන කුවුරුවත් කරයි කියලා බලන් ඉන්නේ නැ” සි කසුන් කිවා.

“අයි, තාත්තාගේ එළවුල කොටුව? අපි එළවුල කොටුවේ එළවුල පැළවලටත් වතුර, පොහොර දානවා. මම තමයි හැම දා ම හවසට එළවුල පැළවලට වතුර දාන්නේ,” මල්ලී සතුවෙන් කිවාවා.

“සියේ මමයි අයියයි මල් පැළවලට වතුර දානවා ද්වසක් ඇර ද්වසක්. ඒ කියන්නේ අද මම නම් හෙට අයියා, අයියට අසනීපයක් හැදුණෙන්ත් ඒ දිනයටත් මම වතුර දානවා” නංගිත් කිවාවා.

“හොඳ ලමයි, ඔය විදියට ගෙදර හැමෝම සමගියෙන් වැඩ කළේත් තමා ඔයාලට දියුණු වෙන්න පුළුවත්.”

ලිලාවතී නැන්දා සියාටයි අත්තම්මාටයි තේ හදාගෙන ආවා. “ලොකු මහත්තයයි, ලොකු තොනයි තේ විකක් බේලා ඉන්න. මහන්සිත් ඇතිනේ.”

“ලිලාවතී ගෙවල් මිදුල් අතුගාලා පිළිවෙළට තියාගන්නවා නේද?” සියා ඇසුවා.

“අනේ නැ ලොකු මහත්තයා, මේ දරුවෙන් තුන්දෙනා මට ඒවා කරන්න ඉඩ දෙන්නේ ම නැ. එයාලා එකතු වෙලා හැමදාම ගේ මිදුල අතුගාලා පිළිවෙළට තියා ගන්නවා. මට තියෙන්නේ කුස්සිය පිළිවෙළට තියාගන්න එක විතරයි.”

“බොහෝම හොඳයි දරුවනේ, ඔයාලා දැන්නවා ද වේයා කියන පුංචි සතා? එයා පොඩි වුණාට හැම දෙනා ම එකට එකතු වෙලා සමගියෙන් වැඩ කරනවා. හැමෝම එකතු වෙලා පොඩි පොඩි මැටි ගුළු ගෙනත් ලොකු තුඩිසක් හදනවා. ඒක ඇතුළේ තමයි ජීගාල්ලේ ජ්වත් වෙන්නේ. ඒ තුඩිස අපට අතින් කඩන්නවත් බැරි තරම් ගක්තිමත්.”

“මවි සියේ අපේ වත්ත කෙළවරේ තියෙනවා ලොකු තුඩිසක්,” මල්ලි කිවා.

“බලන්නකෝ පොඩි වුණත් වේයා සමගියෙන් හදන තුඩිසේ ගක්තිමත්කම, ඒ වගේමයි ඔයාලාත් මේ විදියට සමගියෙන් ඉන්නකාට කාටවත් බැ ඔයාලට කරදර හිරිහැර කරන්න.”

“මවි සියේ, අපි තුන්දෙනා කිසි ම දෙයකට තරහ වෙන්නේ නැ, රණ්ඩු වෙන්නෙත් නැ. පාසලෙන් දෙන ගෙදර වැඩ නංගිටයි මල්ලිටයි මම කියා දෙනවා. අපි අම්මට තාත්ත්වත් පුළුවන් විදියට උදුවූ කරනවා.”

වැඩට ගිය අම්මාත් තාත්තාත් සවස නිවසට එන විට හැම දෙනාම මිදුලට ගියා.

“අම්මේ අත්තම්මයි සියයි ආවා,” නංගි කිවා.

“අම්මලා ඇවිල්ලා ගොඩක් වෙලා ද?” අම්මා අත්තම්මාගෙන් ඇසුවා.

“නැ දුවේ, දැන් විකක් වෙලා. අපි මේ ගෙදර පිළිවෙළට තියාගන්න හැටි ලමයි එක්ක කතා කර කර හිටියේ,” අත්තම්මා කිවා.

“අපේ මේ දරුවෝ තුන්දෙනා අපට ගොඩක් උදුවූ කරනවා අම්මේ, හවසට ගෙදර ඇවිත් අපට කරන්න තියෙන වැඩ ගොඩක් අපුයි.” අම්මා කිවුවා.

“අද අපි මක්කොම එකතු වෙලා අත්තම්මටයි, සීයටයි හොඳ රසවත් කැම වේලක් හදම් නේද?” අම්මා දරුවන්ගෙන් ඇසුවා.

“මය විදියට හැම දෙනා ම හැම දා ම සතුටින්, සමගියෙන් වැඩ කරන්න. මයාලා වාසනාවන්ත පවුලක්.” අත්තම්මා සතුටින් කිවේ නංගිත් මල්ලිත් මාත් තුරුල් කර ගනිමිනි.

ප්‍රහුණුවට

සමගිය බලය	වේ
සැම විට සතුට ඇති	වේ
අසමගිය දුකා	වේ
එයින් විපතක් සැමට ඇති	වේ

25 අපේ ගෙදර ආගන්තක සත්කාරය

මගේ නම තරිඳු. ආගන්තක අය එනවට අම්මත්, තාත්තාත් මාත් හරි ම කැමැතියි. ගිය සුමානේ ලොකු තාත්තයි, ලොකු අම්මයි, තරින්දී අක්කයි ආවා.

අපි ගේටුව ලගට ගිහි. ලොකු තාත්තලා ආදරයෙන් පිළිගත්තා. ලොකු තාත්තා රැගෙන ආ පලතුරු පෙට්ටිය තාත්තා අතට ගත්තා. ලොකු අම්මාගේ අතේ තිබුණු ගමන් මල්ල ගත්තේ අම්මා.

සියලු දෙනා නිවසට ගොඩ වී සාලයේ වාඩි වූණා. අම්මා බන්දේසියක් මත තැබු වතුර විදුරු කිහිපයක් රැගෙන ආවා. අමුත්තන් වතුර පානය කරන අතරතුර අම්මා තේ පිළියෙල කළා. අම්මා සකස් කර තිබු රස කැවිලි, බන්දේසිය මත තාලා මම අමුත්තන්ට පිළිගැන්වුවා.

ලොකු තාත්තලා අපේ ගෙදර ද්වස් තුනක් නතර වෙලා සිටියා. ඒ ද්වස් තුන අප ගත කළේ හරිම සතුටකින්. ලොකු අම්මයි, ලොකු තාත්තයි එක්ක අම්මටයි තාත්තටයි කතා කරන්න තුළක් දේවල් තිබුණා. තරින්දී අක්කා මගේ ඉගෙනීමේ වැඩ ගැන අහලා ගණන් හදන්න, විතු අදින්න උදවු කළා.

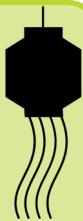
ලොකු තාත්තලා ආපසු යන දච්සේ මට දැනුණේ හරි ම දුකක්. ර්ලග නිවාඩුවටත් අපේ ගෙදර එන්න තරින්දී අක්කා පොරොන්දු වුණා. අම්මයි තාත්තයි මමයි ලොකු තාත්තාටයි ලොකු අම්මාටයි වැන්දා. මම තරින්දී අක්කාටත් වැන්දා. තරින්දී අක්කා අපේ අම්මාටයි තාත්තාටයි වැන්දා. “ආගන්තුක සත්කාරයට බොහෝම පින්.” ඒ ලොකු තාත්තාගේ වචනයි. “මිවා ඉතින් අපට අලුත් දේවල් නොවයිනේ. බුදු භාමුදුරුවොත් ආගන්තුක සත්කාරය උසස් දෙයක් බව දේශනා කරලා තියෙනවානේ,” තාත්තා කිවා.

අපි අපේ වත්තේ වස විස
නැතිව වගා කළ එළවුල සහිත
පෙට්ටියක් ලොකු තාත්තලාට
ගෙන යාමට සූදානම් කර දුන්නා.
තාත්තයි, අම්මයි, මමයි ලොකු
තාත්තලා එක්ක පාරට ගියා.
“නිවාඩුවක් ලැබුණු වේලාවක
අපිත් ඇවිත් යන්න එන්නම්”
තාත්තා කිවා. නැදැයන් ගියාට
පස්සේ මට ඇතිවුණ දුක සවස
තෙරුවන් වදින තුරු ම අඩු
වුණේ නැහැ.

ත්‍රියාකාරකම

● පිළිතුරු ලියන්න.

1. තරිදුලාගේ ගෙදරට පැමිණී ආගන්තුකයන් කවුරු දී?
2. නිවසට පැමිණෙන ආගන්තුක අය වෙනුවෙන් කළ යුතු දේවල් 3ක් ලියන්න.

26 වැරදි නොකිරීම යහපත් වේ

ජාලිය පාසල ඇරිලා ගෙදරට එනකොට පාර දෙපැත්තේ කිහිප දෙනෙක් හිටියා. සියාත් ගේටුව ලග හිටියා.

“මොක ද වෙලා තියෙන්නේ සියේ?” ජාලිය ඇහුවා.

“සිතා තැන්දාගේ ගෙදරට හොරු පැනලා. දැන් පොලිසියෙන් ඇවිත් හොරු අල්ලගෙන ගියා,” සියා කිවුවා.

“අයි සියේ ඒගාල්ලා හොරකම් කරන්නේ?”

“සමහරු තැතිබැරිකම නිසා හොරකම් කරනවා. සමහරු පුරුද්දට හොරකම් කරනවා. තවත් සමහර ආය ලෙහෙසියෙන් සල්ලි හොයා ගන්න හොරකම් කරනවා. අනුන්ගේ වස්තුවලට ආසාවෙන් හොරකම් කරන ආයත් ඉන්නවා. කොහොම කළත් හොරකම් කිරීම හොඳ නැ. ඒක වැරදි වැඩක්,” සියා කිවුවා.

“හොරකම වගේ ම වැරදි වැඩ තවත් තියනවා. මස් පිණීස සතුන් වෙළඳාම් කරන්න හොඳ නැහැ. වසවිස විකුණන්නත් හොඳ නැහැ. මත්ද්වය වගේ ම අවි ආයුධ වෙළඳාම් කරන එකත් විශාල පවක්. මේ වගේ අධාරමික වෙළඳාම් නොකරන්න කියලයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ,” සියා තව දුරටත් ජාලියට කියා දුන්නා.

“මවි සියේ අපට දහම් පාසලේ දී කියලා දුන්නා ලෝවැඩ සගරාවේ කවියක්. ඒකෙන් කියවෙනවා අපි වැරදි වැඩ කරන්න හොඳ නැ කියලා.”

“ප්‍රතාට මතක ද කවිය?” සියා ඇහුවා.

“මවි සියේ,

අදමින් ජ්වත් වනවා	විතරට
දැහැමින් මිය යනු සොඳමයි	දනහට
මෙලෙසින් වදහළ මුනි බණ	සිහිකොට
සැබැවින් පින්කොට පැමිණෙවු	නිවනට”

“ප්‍රතා දන්නවා ද තේරුම්?”

“මවි සියේ. අධර්මයෙන් ජ්වත් වෙන්න හොඳ නැහැ. ධර්මානුකුලව ජ්වත් වෙන එක හොඳයි. අයහපත් දේ කරමින් බොහෝ කල් ජ්වත් වෙනවාට වඩා බාර්මිකව මිය යාම හොඳයි,” ජාලිය කිවුවා.

“බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මයට අනුව අපි පින්කම් කර, බාර්මිකව ජ්වත් වී නිවන් දකින්නත් උත්සාහ කරන්න ඔන,” සියා ජාලිය කියපු කවියේ අදහස සම්පූර්ණ කළා.

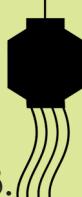
“මවි සියේ භාමුදුරුවොත් අපට ඒ ගැන කියා දුන්නා.”

“මවි පුතා. මගේ පුතාත් වැරදි වැඩ නොකොට හොඳ දුරුවෙක් වෙන්න උත්සාහ ගන්න ඕනෑ,” කියමින් සියා ජාලියගේ හිස අතගැවා.

ක්‍රියාකාරකම

නිවැරදි පිළිතුර තෝරන්න.

1. (සෞරකම් නොකිරීම / සෞරකම් කිරීම) වැරදි ක්‍රියාවකි. //
2. සතුන් සහ මත්ද්‍රව්‍ය වෙළෙඳාම් කිරීම (වැරදි බව / නිවැරදි බව) බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සේක.
3. ජාලිය දහම් පාසලේ දී ඉගෙන ගත්තේ 'ලෝවැඩ සගරාවේ' (ගාර්යාවකි / කවියකි).
4. අප ජීවත් විය යුත්තේ (ධර්මයට අනුව ය / අධර්මයට අනුව ය).
5. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ දර්මයට අනුව අප (පින් කළ යුතු ය / පින් නොකළ යුතු ය).

“තාත්තේ, තාත්තේ...

මෙන්න මී මැස් රංචුවක් අපේ වත්ත උඩින් යනවා. නංගී එන්න බලන්න,” උදාර තාත්තාටත් නංගීට මිදුලට අඩුගසම්න් කිවේ ය.

“මී මැස්සේ නවතින්න, වද බඳින්න තැනක් භෞයනවා ඇති පුතේ...”

“තාත්තේ අන්න උත් අපේ කොහොම් ගහේ බෙනය ලග එකතු වෙනවා.” තාත්තා නංගී සමග මිදුලට පැමිණියේ ය.

“පුතේ මී මැස්සේ වද බඳින්න තෝරාගෙන තියෙන්නේ භෞද ම තැනක්,” තාත්තා උදාරට කිවේ ය.

“ඒ වූණාට තාත්තේ කොහොම් ගහේ පොතු, කොල, මල්, ගෙඩි ඔක්කොම තිත්තයිනේ. මී මැස්සේ එකතු කරන මී පැමින් ඒ නිසා තිත්ත වෙයි ද තාත්තේ?” උදාර ඇසුවේ ය.

“ප්‍රතා භෞද ප්‍රය්නයක් ඇහුවේ. කොහොම් ගහ කොයි තරම තිත්ත වූණත් ඒ ගහේ බඳින මියේ පැමි තිත්ත වෙන්නේ නෑ. මම ප්‍රතාලට කියලා දෙන්නාම් මේ ගැන කවියක්.

“ගුණමකු දනත් හා
සමග විසුවත් තැණුති සුදනෝ
මනා ගුණ නොහරිත්
කොසම් තුර තුළ බැඳි මේය මෙන්”

“මේ කවිය රණස්ගල්ලේ හාමුදුරුවේ ලියපු ලෝකේපකාරය පොත් තියෙන්නේ. මේ කවියේ තෝරුම අහගන්නකෝ...”

“නුවණැති මිනිස්සු ගුණමකුවන් ආගුය කළත් කවදාවත් තමන්ගේ යහපත් ගති ගුණ වෙනස් කරන්නේ නෑ. හරියට කොහොමි තිත්ත වුණත් ඒ ගහේ බැඳපු මී වදයේ මී පැණි කවදාවත් තිත්ත වෙන්නේ නැහැ වගේ.”

“ගුණමකුවන් කියන්නේ වැරදි වැඩ කරන අය නේද තාත්ත්වෙ?”

“ගුණමකුවන් කියන්නේ පුතේ, තමන්ට කුවුරු හෝ කළ උපකාරයක් අමතක කරන, කෙලෙහි ගුණ තොසලකන අයට. ඒ අයට අසත්පුරුෂයන් කියලා කියන්නත් පුළුවන්.”

“ඒ වගේ අයට ආගුය කරන්න භොඳ නෑ නේද තාත්ත්වෙ?”

“අපිට සමහර වෙළාවට ඒ අයටත් ආගුය කරන්න සිද්ධ වෙනවා මගේ පුතේ. ඒත් අපි ඒ වගේ වැරදි වැඩ තොකර අපේ භොඳ ගතිගුණ ආරක්ෂා කර ගන්න හිතට ගන්න ඕනෑ. ඒ අයගේ වැරදි වැඩවලට උදවු කරන්නවත් ඒ අය වගේ වැරදි විදියට ජ්වත් වෙන්නවත් තෙමෙයි ඒ අයට ඇසුරු කළ යුත්තේ. අපේ තියෙන භොඳ ගති ගුණ රැකගන්න දියුණු කර ගන්න අපි පුරුදු වෙන්න ඕනෑ. එතකාට කොයි තරම් තිත්ත වුණත් කොහොමි ගහේ බැඳපු මීයේ පැණි තිත්ත නෑ වාගේ අපේ ජ්විතත් ගුණ ධර්මවලින් දියුණුවට පත්වෙනවා.”

“තාත්ත්වෙ, මම මේ කවිය කට පාඩම් කරගෙන නෘතිවත්, යහළවන්ටත් කියලා දෙනවා,” යි උදාර කිවේ ය.

ඩියාකාරකම

මබත් පාඩමේ සඳහන් කවිය කටපාඩම් කර ගන්න.

28 සැපේ ලැබෙන්න පින් කරන්න

අපේ පන්සලට පිවිසෙන තොරණ ලග සිට පාර දෙපස විවිධ බණ පද ලියු පුවරු එල්ලා ඇත. සමහර ඉරිදාවන්හි දහම් පාසලේ උදිසන රසවීමේ ද අපේ ස්වාමීන් වහන්සේ අනුශාසනාව කරන්නේ එම බණ පදයක් ඇසුරෙනි. පසුගිය ඉරිදා තෝරාගෙන තිබුණේ පහත සඳහන් බණ පදයයි.

“ප්‍රක්ෂේපාති කයිරාථ සූඛාවහානි”

ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසු පරිදි එහි තේරුම සැප ගෙන එන පින්කම් කරන්න යන්නයි. අඩුපාඩු නැතුව, ආහාර පාන ආදිය අපට ලැබෙනවා නම් සැපකි. ලෙඩ රෝග නැතුව, සිතට දුකක් නැතුව, සතුරින් ඉන්න ලැබීමත් සැපකි. අපට ඒ සැප ලැබෙන්න පින් කරලා තියෙන්න යිනැ. අප මිනිසුන් වශයෙන් ඉපදිලා තරමක් හරි සැප ලබන්නේ පෙර පින් කර තිබෙන තිසයි. දැන් පින්කම් කර ගතහාත් ඉදිරියටත් සැප ලැබෙනු ඇත.

පින්කම් කියන්නේ හොඳ සිතින් කරන හොඳ ක්‍රියා. ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසු පරිදි අපට කළ හැකි පින්කම් කිපයක් මෙසේයි.

1. ස්වාමීන් වහන්සේලාට දානය පූජා කිරීම.
2. නැති බැරි අයට කරුණාවෙන් දානය පාන ආදිය පරිත්‍යාග කිරීම.
3. සතුන් මැරිමෙන් හා සතුන්ට හිංසා කිරීමෙන් වැළකී, ආදරයෙන් දානය පැවත්ව සැලකීම.
4. තමන්ට තුදුන් දෙයක් සොර සිතින් නොගැනීම.
5. නරක වචන කතා නොකිරීම හා හොඳ වචන කතා කිරීම.
6. සැ මළව, බෝ මළව, විහාර මළව ඇමදීම හා මල් ආසන පිරිසිදු කිරීම.
7. ස්වාමීන් වහන්සේලාට, මවුපියන්ට, ගුරුවරුන්ට සහ වැඩිහිටියන්ට ගරු සැලකිලි දැක්වීම.

8. බණ ඇසීම සහ ඉගෙන ගත් බණ පද අනුත්ව කියා දීම
9. දෙවියන්ට, නැදුරුයන්ට, මිය ගිය අයට පින් දීම
10. අනෙක් අය කරන පින්කම්වලට උද්ධු කිරීම සහ එවා දැක බලා සතුවූ වීම
11. භාවනා කිරීම

මේ පින්කම් අප කළ යුත්තේ කවුරුන් හෝ කියන නිසා නොවෙයි. කාවචත් බය නිසා නොවෙයි. කාවචත් පෙන්වන්නවත් නොවෙයි. මේ වගේ පින්කම් කළා ම හිතට දැනෙන්නේ ලොකු සතුවක්, සැහසීමක්. පින්කම් කරන අයට සමාජයෙන් ලැබෙන්නේත් පැසසුම්. ඒ නිසයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ සැප ගෙන දෙන පින්කම් කරන්න කියා. කුඩා කළ සිට ම අපිත් පින්කම් කරමු. පින් කරන අයට උද්ධු කරමු; පින් කරන අයගේ ගුණ කියමු.

ත්‍රියාකාරකම

1. මෙම පාඨමේ සඳහන් බණ පදය සහ එහි සිංහල තේරුම් මතකයෙන් කියන්න.
2. පාඨමේ දක්වා ඇති පින්කම් අතරින් ගෙදර දී කළ හැකි පින්කම් හතරක් ලියන්න.

පැවරුම

1. ඔබ කරන පින්කම් පොතක සටහන් කර මුළුපියන්ට පෙන්වන්න.
2. තම තමන් කරන පින්කම් ගැන පන්තියේ අනෙක් අය සමග කතා කිරීම පුරුද්දක් කර ගන්න.

29

දහම් අසමු දරමු පිළිපඳමු

දහම් පාසලේ උදෑසන රස්වීම සඳහා අපේ ලොකු හාමුදුරුවන් වහන්සේ වැඩම කළහ. උන්වහන්සේ අනුගාසනාව සිදු කළේ අපේ පැරණි දහම් පොතක් වන රසවාහිනිය පිළිබඳවයි.

බෝසත් දුෂ්චරිතය, පුත්‍රත්වය, රසවාහිනිය කියන්නේ අපේ පැරණි පොතක්. එය දැඩිදෙනී යුගයේ ලියවුණු වටිනා බණ පොතක්. රසවාහිනිය රවනා කර ඇත්තේ වේදේහ හාමුදුරුවන් විසින්.

අද මම ඔබට කියා දෙන්නේ එම පොත් එන කුඩාඩ්ප්‍රවාසී තෙරණුවන්ගේ කතාවේ ඇතුළත් ගාර්යාවක්.

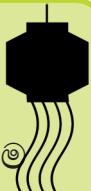
ධම්මං විනා තත්ත්වී පිතා ව මාතා
තමෙමට තාණු සරණු පතිච්චා,
තස්මාහි හෝ කිවිවමක්කුජ්ජ්ප්‍රහාය
සුනාථ ධාරේථ වරාථ දමීමේ

ඒහි තේරුම නම්,

ධර්මය තරම් වටින පිය කෙනෙක් ද, මැණි කෙනෙක් ද තැහැ. එම දර්මය ම අප රකිනවා. දර්මය අපට පිහිට සඳහා ම පවතිනවා. එනිසා අනෙක් කටයුතු අතහැර අප සැම දෙනා දර්මය ඇසීමත්, දර්මය මතක තබා ගැනීමත්, මතක තබා ගත් දර්මය පිළිපැදිමත් කළ යුතු ය.

පින්වත් දරුවනි, මෙම ගාරාවේ එක් පදයක් අපේ සමාජය තුළ හරි ම ජනප්‍රිය වී තියෙනවා. ඒ සූනාථ ධාරේල වරාථ ධමමේ යන්නයි. අපි හැමෝ ම දර්මය ඇසීමටත්, අසන ලද දර්මය මතක තබා ගැනීමටත්, ඒ අතුව හැසිරීමටත් පුරුදු වීම ඉතා වටිනවා. එමගින් සැම විට ම අපට යහපතක් ම වන බවත්, දුක දුරු වන බවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර තිබෙනවා. මේ දරුවන් සියලු දෙනා වැඩිහිටියන්ගේ උදුවු ඇතිව මෙබදු බණ පොත් කියවා තමන්ගේ දරම ඇෂ්ටය දියුණු කරගෙන යහපත් පුරවැසියන් වීමට කටයුතු කරන්න ඕනෑ. සැම දෙනාට ම තේරුවන් සරණයි!

ඛියාකාරකම

1. සූනාථ ධාරේල වරාථ ධමමේ යන ගාරා පායයේ තේරුම් ලියන්න.

ප්‍රහානුවට

අසවු දරවු දම් - හැසිරෝවු එදමිනි.

නාගදීපය අපේ රටේ තිබෙන පැරණි ම පූජනීය ස්ථානයකි. බුද්ධත්වයට පත් වීමෙන් අවුරුදු පහකට පසු ව එළඹින බක් මාසයේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ නාගදීපයට වැඩම කර ඇත. ඒ උන්වහන්සේ දෙවන වර ලංකාවට වැඩම කළ අවස්ථාවයි. එසේ වැඩම කළේ අරගලයක් නැවැත්වීමට ය.

නාගදීපයේ රජකම් කළ මහෝදර නා රජුත් වඩුන්නාගල ප්‍රදේශයේ රජකම් කළ වූලෝදර නා රජුත් නැකමින් මාමා සහ බැනා ය. මැණික් පූටුවක අයිතිය පිළිබඳව ඔවුන් අතර ගැටුමක් ඇති විය.

මෙහි දී කැලණීය ප්‍රදේශයේ රජකම් කළ මණිඥක්වික නා රජු ද මහෝදර නා රජුට උදුව වීම සඳහා නාගදීපයට ගොස් ඇත. විශාල යුද්ධයක් සිදු වීමට ඉඩ තිබු මෙම අවස්ථාවේ බුදුරජාණන්

වහන්සේ නාගදීපයට වැඩිම කර නා රජවරුන් ඇතුළු පිරිසට ධර්මය දේශනා කළ සේක. ඔවුනු බුදු දහම අසා ගැටුම් අත හැර දැමුහ.

මහෝදර නා රජු සහ වූලෝදර නා රජු ඇතුළු පිරිස බුලත් කොළය බැගින් බුදුරජාණන් වහන්සේට පිළිගත්වා සමඟ වූ බව ජනප්‍රවාදයේ සඳහන් වේ.

නා රජවරුන් අතර ගැටුමට මුල් වූ මැණික් පුටුව ඔවුනු බුදුරජාණන් වහන්සේට පුජා කළහ. එහි වැඩ සිට එය පුජා වස්තුවක් බවට පත් කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ එය ඔවුන්ට ම පැවරුහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිහරණය කළ නිසා පුජනීය වස්තුවක් වූ එම මැණික් පුටුව තිද්‍යන් කොට නාගදීප වෙත්ත්‍යය සාදවා ඇත. කිරිපලු රැකක් ද එම ස්ථානයේ තිබු නිසා මෙම සැය රාජායතන වෙත්ත්‍යය තමින් ද ප්‍රසිද්ධ විය. මෙය ලංකාවේ ප්‍රධාන සිද්ධස්ථාන දහසයෙන් එකකි.

දේවානම් පියතිස්ස රජ වැනි රජවරුන් නාගදීප වෙත්ත්‍යය වැද පුදා ගත් බව ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. පෙර රජදරුවන් කළාක් මෙන් මෙම පුජනීය ස්ථානය ආරක්ෂා කිරීම අපගේ ද යුතුකමකි.

බුදු පා පහසින් පුජනීය වූ නාගදීප වෙත්ත්‍යය වන්දනාමාන කර අපිත් පින් රස් කර ගනීමු.

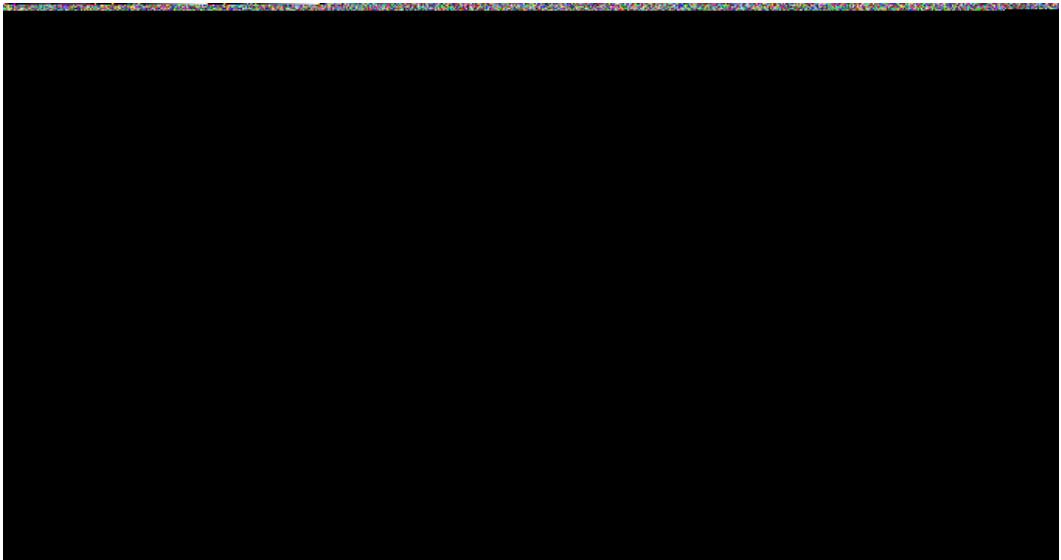
ත්‍රියාකාරකම

● පිළිතුරු ලියන්න.

1. බුදුරජාණන් වහන්සේ නාගදීපයට වැඩියේ ලංකාවට වැඩිම කළ කි වැනි වාරයේ දී ද?
2. එසේ වැඩිම කළේ කුමන මාසයේ ද?
3. එදින නාගදීපයේ සිදු වීමට තිබු අරගලය කුමක් ද?
4. ගැටුමට මුල් වූ මැණික් පුටුවට කළේ කුමක් ද?

31 ශ්‍රී පාද ස්ථානය

බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් අට වන වර්ෂයේ දී ලක්දිව කැලණීය ප්‍රදේශයට වැඩි සේක. එසේ වැඩම කළේ මණීඥක්වික නා රජුගේ ආරාධනයෙනි. උන්වහන්සේ අපේ රටට වැඩම කළ තෙවන අවස්ථාව එයයි.

මෙම අවස්ථාවට සහභාගි වී සිටි සුමන සමන් දෙවි තමන් සිටින සමන් ගිරට වඩින ලෙස බුදුරජාණන් වහන්සේට ආරාධනා කළේ ය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සුමන සමන් දෙවියන්ගේ ආරාධනාව පිළිගත් සේක. උන්වහන්සේ සමන් ගිරට වැඩම කර මගුල් ලකුණු එකසිය අවක් සහිත තමන් වහන්සේගේ වම් සිරිපා සටහන කදු මුදුනෙහි ගල මත පිහිටුවූ සේක. එතැන් සිට සමන් ගිර ශ්‍රී පාද කන්ද නමින් හඳුන්වා ඇත. මෙය අපේ රටේ ප්‍රධාන සිද්ධස්ථාන දහසයෙන් එකකි.

කාලයත් සමග කැලැවෙන් වැසි ගිය ශ්‍රී පාද ස්ථානය පසු කළේ නිශ්චංකමල්ල රජු විසින් සෞයා වැඳ පුදා ගත් බව ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ.

සිරිපා වන්දනා වාරය ආරම්භ වන්නේ උදුවත් මාසයේ පසලාස්වක පොහොය දින සිට ය. වෙසක් මාසයේ පසලාස්වක පොහොය දින වන විට එම වන්දනා වාරය අවසන් වේ. අනෙක් කාලය අවාරය ලෙසින් හැඳින්වේ.

පළමුවෙන් සිරිපා වන්දනා කරන සැදැහැවතුන් හඳුන්වනු ලබන්නේ ‘කිරිකෝඩු’ නමිනි. එම ගමනේ දී ගෙන යන බඩුබාහිරාදිය ‘සැහැල්ලුව’ නමින් හැඳින්වේ. වන්දනා තබයට නායකත්වය දෙන ‘නඩ් ගුරා’ සහ කිරිකෝඩු සහිත ‘වන්දනා තබය’ සිරිපා කරුණා කරන්නේ බුදු ගුණ ගයමිනි.

බුද්ධා සරණේ සිරස දරා	ගෙන
ඩම්මා සරණේ සිත පහදා	ගෙන
සංසං සරණේ සිවුරු දරා	ගෙන
ඉජ්ජ්ජයි තුන් සරණේ අදහා	ගෙන

ශ්‍රද්ධාවෙන් සිරිපා වන්දනා කරන සැදැහැත්තේ සමන් ගිර ආරක්ෂා කරන සූමන සමන් දෙවියන් ද සිහිපත් කරති.

වදින්න යන මේ නඩ්චිට සූමන සමන් දෙවි පිහිටයි
වැදුල බහින මේ නඩ්චිට සූමන සමන් දෙවි පිහිටයි
අපි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද පද්මය සහිත මෙම පූජනීය ස්ථානය
ආරක්ෂා කළ යුතු වෙමු. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද පද්මය
අන්‍යාගමිකයේ ද වැද පුදා ගනිති.

ප්‍රහුණුවට

යං නම්මදාය තදියා පුලිනොව තීරේ
යං සවිව බද්ධ ශිරිකේ සූමනා වලග්ගේ,
යං තත්ථ යෝනක පුරු මුනිනොව පාදා
තං පාද ලාංතන මහං සිරසා නමාමි.

නරමදා ගං වැලිතලාවේ ද, සවිවබද්ධ පර්වතයේ ද, සමනාල පර්වතයේ ද, යෝනක පුරුයෙහි ද පිහිටා තිබෙන ශ්‍රී පාදය මම නමස්කාර කරමි.

32 කතරගම කිරී වෙනෙර

ඩුදු සිරිපා පහස ලැබූ ලක්දිව බොඳේද පුජනීය ස්ථාන රාජියක් ඇත. ඒවා අතර පුජනීය ස්ථාන දහසයක් සොලාස්මස්ථාන නමින් හැඳින්වේ. කාවරගාම හෙවත් කතරගම ද බොඳේදයන්ගේ වැඹුම් පිදුම්වලට ලක් වන එවැනි එක් පුද්ධිමකි.

ඩුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් අටවන වර්ෂයේ දී තෙවැනි වරට ලංකාවට වැඩි සේක. එසේ වැඩිම කළේ කැලණීයට ය. කැලණීයේ පාලකයා වූ මණීඥක්වික නා රජු ඇතුළු පිරිසට ධර්මය දේශනා කළ ඩුදුරජාණන් වහන්සේ කතරගමටත් වැඩි සේක.

ඟාකා වංශයේ මහසේන් රජ එකල කාවරගාමයේ පාලකයා විය. ඩුදුරජාණන් වහන්සේ රජු ඇතුළු පිරිසට ධර්මය දේශනා කළ සේක.

සංස්මිත්තා රහත් මෙහෙකීන් වහන්සේ අනුරාධපුරයට වැඩමට ගෙන ආ ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ මහමෙවුනාවේ රෝපණය කරන ලදී. ඉන් හට ගත් අභ්‍යව්‍යල රැහ බෝධින් වහන්සේ නමක් කතරගම පූණ්‍ය භුමියේ රෝපණය කොට ඇත.

මහසේන් රජු විසින් මෙම පූණ්‍ය භුමියෙහි කරවන ලද සැය මංගල මහා වෛත්‍යාය හෙවත් කිරී වෙහෙරයි.

අභ්‍යව්‍යල රැහ බෝධින් වහන්සේ ද, කිරී වෙහෙර ද, රැහුණු මහා කතරගම දේවාලය ද, කතරගම පූජා භුමියට අයත් වේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද ස්ථාපනය ලත් කතරගම පූණ්‍ය භුමියේ පිහිටි කිරී වෙහෙර අපි සැදැහැ සිතින් වන්දනා කරමු.

ප්‍රහානුවට

කිරී සුදු පැහැයෙන්
මංගල මහ සැ
සුවද මලින් ඔබ
බුදු ගුණ සිහිකර

බැබලෙන්නේ
රජ්දුන්නේ
පුදම්න්නේ
නමදින්නේ

සද රස් දහරින්
කිරී වෙහෙරින් රස්
දැල්වු පහනින්
බුදු හිමි සිහිකර

නැහැවෙන්නේ
විහිදෙන්නේ
අදම්න්නේ
නමදින්නේ